

Ніва

БЕЛАРУСКІ ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНЫ ТЫДНЁВІК

№ 38 (1177) ГОД XXIII БЕЛАСТОК 17 ВЕРАСНЯ 1978 г. ЦАНА 60 гр.

ГУТАРКА ДЗЯДЗЬКІ МАКСІМА

Салодкая цукерка і горкая пілюля

Сабраліся мы на чарговых дажынках у нашай гміне. У прамовах усхваляўся сёлеташні ўраджай, дзякавалі за добрую працу, а тым часам яшчэ ўчора даводзілася мне бачыць зусім не адзіночныя палоскі аўса, ячменю і жыта... Рэдка хто паспеў заараць пожню і пасеяць паплёны, без якіх трудна будзе ўтрымаць на высокім узроўні малочнасць кароў і пастаянна павялічваць іх колькасць, што цяпер асабліва важнае, бо ўсе мы чулі і чыталі, што таварыш Герэк на сустрэчы з прадстаўнікамі сялян Апольскага ваяводства гаварыў.

Возьмем штучныя ўгнаенні...

— Столькі цяпер работы накапілася ў полі... — адазваўся незнаёмы селянін. — Хто бы меў час думаць пра штучныя ўгнаенні...

— Вось бачыш! — не стрымаў я. — А там, у Апольскім ваяводстве, селянін заяўляе, што 400 кілаграмаў хімічна чыстага рэчыва на 1 гектар поля мала!

— Ерунда! — махнуў рукой той селянін. — Пры такіх дозах або зусім спаліць збожжа, або яно так збуяе, што па зямлі пасцелецца. Што тады з ім зробіш?

Прызнаюся, і мне такія думкі прыходзілі. Сапраўды, трудна ўявіць, каб можна было аж столькі мінеральнага ўгнаення высыпаць на поле. Схапіў я алавік і пачаў пералічваць. Вось што выходзіць: каб знайшлося ў зямлі 400 кг хімічна чыстага рэчыва, неабходна рассеяць на 1 гектар поля 8-9 мяшкоў (па 50 кг кожны) амонавай салітры, 7-8 мяшкоў солі патасовай і 10-11 мяшкоў суперфасфату. Разам блізка 1,5 тоны штучных угнаенняў на 1 га! А ў мяне ж пад засевамі кожны год знаходзіцца больш-менш па 5-6 гектараў. Значыць. каб дайсці да такога ўзроўню, як у Апольскім ваяводстве, спатрэбілася б мне высяваць нейкіх 7 тон розных мінеральных угнаенняў. Хто іх за мяне пагрузіць і павозіць з ГСаўскага скла-

(Працяг на стар. 4)

По роднай зямлі. *На ўскраіне Белавежскай пушчы. Фота Я. Целушэцкага.*

Мастацкі калектыў з Чэхаў Арлянскіх на сёлетнім цэнтральным аглядзе. Фота М. Шаховіча.

БЕЛАРУСКАЯ ПЕСНЯ-78

Кіруючая сіла

У гміне Дубічы Царкоўныя дзейнічае 17 пярвічных партыйных арганізацый (ПОП) з лікам 204 члены. У радах іх ёсць 20 былых ППРоўцаў. Найбольшай актыўнасцю вылучаюцца ПОП у вёсках: Ягаднікі, Доўгі Брод, Стары Корнін, Старына і іншых.

Ягадніцкая партарганізацыя налічвае больш дваццаці членаў. Кіруе ёю Рыгор Назарук (ён з'яўляецца і солтысам у гэтай вёсцы). 12 членаў ПАРП перадавыя ў вёсцы і гміне гаспадары. Рыгор Назарук і Уладзімір Куптэль вядуць спецыялістычныя гаспадаркі. Высокатаварную гаспадарку вядзе Дзмітрый Сурэль. Тутэйшыя сяляне спецыялізуюцца перш за ўсё ў жывёлаводстве: у гадоўлі авечак і быдла.

18 жніўня наведаў я солтыса Рыгора Назарука. Ён якраз быў заняты пры пабудове аграмаднай аўчарні. У ёй за паўтара мільёна злотых гаспадар выдзяліў асобнае месца на сочныя і так званыя трэсцівыя кармы, будзе тут і душ, і асобны пакойчык для адпачынку. У пакойчыку будзе зручная мэбля, якую гаспадар ужо загадзя купіў.

Варта падкрэсліць, што ягаднічане, гэта зжытыя з сабой, дружныя людзі. Р. Назаруку трэба было прывезці сілікатовую цэглу і пустакі на пабудову спамянутай аборы, і па іх паехалі аднасяльчане на ўласных трактарах, гуртам.

12 тутэйшых сялян актыўна ўдзельнічала ў партыйным пачыне сёлета ў месяцы маі. Усе яны (а былі яшчэ і іншыя незматарызаваныя вяскоўцы) прыехалі сваімі трактарамі з прычэпамі рамантаваць дарогу з Дубічаў Царкоўных да паўстанка ў Вітаве. Усе яны супольна з трактарыстамі з дубіцкага пункта механізацыйных паслуг дружна вазілі пясок і жвір. Сабраўшаяся моладзь і дарослыя расплянтоўвалі яго лапатамі. У той дзень выйшла працаваць больш як 500 чалавек. Вартасць чыну ацэньваецца на 150 тысяч злотых.

Вернемся аднак у Ягаднікі. Тут актыўная партыйная арганізацыя, усе яе члены. І таму гэтае сяло вылучаецца ў гміне матэрыяльным узроўнем жыцця, асаблівай эстэтыкай дамоў і сельскагаспадарчых будынкаў. Вёска ўжо чатыры гады запар займае першае месца ў гміне ў папулярным конкурсе „Беластоцкая вёска гаспадарная і культурная", атрымала яна 120 тысяч злотых узнагароды. Дзякуючы гэтаму фонду ды грошам, якія самі сабралі (па 1000 злотых ад кожнага гаспадара), і пры дапамозе гмінных адміністрацыйных і партыйных улад, пабудавалі яны ў сябе ў самым цэнтры вёскі прыгожую 160-метровай плошчы святліцу. Гэтая святліца — таксама заслуга партыйнай арганізацыі.

(Працяг на стар. 4)

*

Куток, дзе я калісьці рос,
У светлым ззянні далягляду,
У ветлым шапаценні рос —
Хоць раз у год наведаць рады,

Мой лес, мой луг, мая рака,
Нішто мне тут не пагражае...
Пясочак жоўценькі рука.
З пяшчотаю перасыпае.

Сачу за плёскатам вады
І аб сваім мяркую лёсе —
Ці ўдаль плывуць мае гады?
Ці лепшае тут засталося?

Павел Марціновіч

У СЯМЕЙНЫМ КРУГУ

Стопрацэнтнае жыццё

Конь стаяў у аглоблях. Марыя і Ян Рэенты з Міхнаўкі ў гміне Нараўка адпраўляліся ў Гайнаўку за мэбляй.

— Пабудаваліся, — кажа Марыя Рэент, — дык цяпер трэба і абсталяваць модную мэблю.

— За пяць гадоў, — гаворыць гаспадар, — то мы сабе пабудавалі хатумурованку, стадолу, хлеў, прасторны пограб і два калодзежы.

— А на дабавак яшчэ для сына справілі вяселле, — папаўняе яго жонка.

Вёска Міхнаўка распаўзлася па хутарах. Гаспадароў тут нямнога, але яны славяцца ва ўсёй гміне. За высокія прадукцыйныя вынікі Міхнаўка неаднойчы ўзнагароджвалася грашовымі ўзнагародамі.

— Жыццё цяпер, — сцвярджае Ян Рэент, — стопрацэнтнае!

— Каб толькі здароўе было! — дабаўляе яго жонка.

Яму — 53 гады, ёй — 49. Так па-сапраўднаму, самастойна пачалі яны гаспадарыць 15-17 гадоў таму назад.

— Пачыналі, — гаворыць дзядзька Іван, — ад трох гектараў бацькаўшчыны. Гэтай зямлі аднак было малавата. Прыйшлося папаўняць яе дзяржаўным фондам.

Цяпер у Рэентаў 12 га зямлі, 5 дойных кароў, 3 цялят, мясныя бычкі, 16 штук свіней.

Калі гавораць мне пра ўсё гэта, калі паказваюць сваю маёмасць, адчуваецца ў іх славах, у іх паводзінах зусім апраўданую гордасць.

— Гэта ўсё, — гаспадыня рукой абводзіць свой прасторны панадворак, — мы зрабілі самі. Амаль нікога не наймалі. Муж сам мураваў сцены і печы, усё рабіў сам.

Найперш паказваюць мне сваю мураваную абору. Пачуўшы гаспадароў, адазваліся свінні. Сярод іх вылучалася велічынёю адна мацёра.

— Здалі мы, — кажа гаспадыня, — яшчэ большага кормніка. Важыў ён звыш 300 кілаграмаў.

— Другога такога закалолі на ўласныя патрэбы, — гаворыць дзядзька Іван.

— А навошта вам аж столькі мяса і сала? — пытаю.

— Сям'я ў нас не малая, — кажа цётка Марыя. — Чацвёра дзяцей.

— А дзе ж яны?

— Гарадскога хлеба ім захацелася, — тлумачыць гаспадар. — Два сыны і дачка ў Беластоку, а адзін сын у Гайнаўцы. Ішлі ўсе іншыя, дык і яны не хацелі аставацца, а я ім гэтага не бараніў. Хай ідуць, папробуюць жыць самастойна.

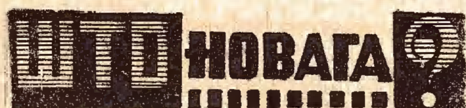
— А ты, Іван, — адзываецца жонка, — ты не наракай на нашыя дзеці, бо яны пра нас не забываюць. Калі толькі могуць, дык прыязджаюць і памагаюць. І ў сенакос, і ў жніво, і ў капанне бульбы.

— Гэта праўда, — згаджаецца ён з жонкаю. — Не буду дарэмна грашыць. Сям'я ў нас дружная. Я ім, яны мне.

У садочку вакол вулляў бзычалі працавітыя пчолы. Гаспадыня пачаставала мяне духмяным ліпавым мёдам. І тады папрасіў я гаспадара, каб захацеў ён параўнаць, як жылося яму за бацькі, і як цяпер.

— Якое тут параўнанне! Няма ніякага, — гаворыць ён. — Цяпер жыццё стопрацэнтнае! Я хадзіў у пасталах, калі холадна было, а ўсё лета, дык баса-

Працяг на стар.4

МЁРТВЫЯ НЕ АБАРАНЯЮЦЦА

У буржуазных краінах ужо даўно ўвайшоў у звычку гангстэрскі бізнес. Начныя налётчыкі крадуць малых дзяцей, падлеткаў, юнакоў і дзяўчат, а потым патрабуюць з бацькоў, блізкіх родзічаў пэўны выкуп. Чытачам памятны такі выпадак з літаратуры, яшчэ апісаны знакамітым Маркам Твэнам. У наш час на радзіме Марка Твэна крадуць не толькі дзяцей, а і дарослых людзей, нават афіцыйных асоб.

Але мець справу з жывымі людзьмі ўсё ж справа вельмі клопатная нават для гангстэраў. Украдзены чалавек адчайна супраціўляецца, выкідвае розныя конікі, крычыць, кусаецца, а то і збегчы незнарок можа. Таму зараз становіцца модай красці мерцвякоў альбо тыя ці іншыя прыналежнасці нябожчыка. Як, напрыклад, у сакавіку гэтага года з могілак у швейцарскім гарадку Карсье была ўкрадзена труна з целам Чарлі Чапліна.

Сярод лоўкіх людзей, якія практыкуюць крадзеж мёртвых дзеля выкупу, ёсць і такія, што зусім не тоячыся адкопваюць магілы. Прыкладам можа служыць група легальных злачынцаў, якія зараз арудуюць у Лондане. Яны адкрыта аб'явілі, што на аўкцыёне будзе прадавацца чэрап вядомага шведскага вучонага і філосафа XVIII стагоддзя Э. Сведэнборга, які быў тут пахаваны. Гандляры спадзяюцца выручыць за свой унікальны „тавар" ад двух да чатырох тысяч фунтаў стэрлінгаў.

Ні тым, хто яго прадае, ні тым, хто яго купіць, чэрап не зробіць аніякіх непрыемных турбот. Вядома ж, купіць яго нейкі мільянер, паставіць на пісьмовым стале і будзе скідаць попел ад сваёй сігарэты туды, дзе ў свой час змяшчаўся няўрымслівы філасофскі мозг, які думаў пра тое, як бы зрабіць людзей лепшымі.

Выпадкі крадзяжу мерцвякоў гангстэрскімі арганізацыямі нярэдкія. Таму ва ўсіх буржуазных краінах паліцыя і афіцыйныя органы ўжо насцярожаны ў гэтых адносінах. Нядаўна ў аргенцінскім горадзе Кардовы здарыўся падобны перапалох, хаця ніякага крадзяжу там і не было на самай справе. Два гады на аўтобуснай станцыі горада затрымаўся багаж, адпраўлены адным аргенцінскім археолагам у адрас другога археолага. Калі супрацоўнікі аўтобуснай кампаніі распячаталі гэты багаж у камеры забытых рэчаў, то, убачыўшы нябожчыка, адразу ж далі вестку ў мясцовую паліцыю: маўляў, забіты чалавек ляжыць у скрынцы, можа, гэта ўкрадзены нябожчык. Загадкавым было адно толькі: як праляжала гэтае цела два гады і не паспела згнісці, нават паху ніякага не мае? Пасля ўжо выявілася, што гэта была мумія, якая забальзамавана 500 год назад, і, канечне, яна не магла сапсавацца за два гады вымушанай затрымкі ў камеры захавання. Застаецца здзіўляцца, і таму, як гэтая мумія не папалася на вочы гангстэрам.

Помнікі зямлі беларускай. *Помнік савецкім ваеннапалонным, замучаным гітлераўцамі ў канцэнтрацыйным лагеры в. Масюкоўшчына паблізу Мінска.*

ПІЛІП ПЕСТРАК

22 жніўня на 75 годзе жыцця раптоўна памёр Піліп Пестрак, вядомы беларускі пісьменнік, удзельнік рэвалюцыйнага руху ў Заходняй Беларусі.

П. Пестрак нарадзіўся 14 лістапада 1903 г. у в. Сакаўцы на Брэстчыне. У кастрычніку 1926 г. уступіў у члены Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Амаль 11 гадоў правёў у турмах санацыйнай Польшчы. У вайну ўдзельнічаў у партызанскім руху. Быў вядомым грамадскім дзеячом.

Пачаў выступаць у заходнебеларускім друку ў 1927 г. як паэт. Галоўная тэма яго вершаў — рэвалюцыйнае змаганне працоўных. Гэта тэма займае вялікае месца і ў яго прозе. Значнай падзеяй у беларускай літаратуры стаў раман „Сустрэнемся на барыкадах".

П. Пестрак вядомы і як перакладчык твораў з рускай, украінскай і польскай літаратур.

АНАТОЛЬ АСТРЭЙКА

Пасля цяжкай працяглай хваробы 23 жніўня на 68-м годзе жыцця памёр вядомы беларускі паэт Анатоль Астрэйка.

А. Астрэйка нарадзіўся 11 ліпеня 1911 г. у в. Пясочнае на Міншчыне.

Унёс прыкметны ўклад у стварэнне папулярных беларускіх песень. Сталі шырока вядомы песні на словы паэта „Ой, Нёман, ой, бацька мой Нёман", „Песня пра Заслонава", „Шоўкавыя травы", „Песня мінаеўцаў" і іншыя.

Шматлікія творы паэта перакладзены на рускую мову і іншыя мовы народаў СССР.

З БЕЛАРУСКАГА ДРУКУ

УМАЦОЎВАЕЦЦА БАЗА

Віцебскі міжкалгасны будаўнічы камбінат перасяліўся на новую вытворчую базу. Уведзены ў дзеянне фармовачны цэх магутнасцю сем тысяч кубаметраў жалезабетонных канструкцый у год. Пушчаны таксама арматурны цэх, абсталёўваюцца бетона-растворны вузел, рамонтныя майстэрні і склады.

З поўным асваеннем вытворчай базы выпуск рамных канструкцый для мантажу паўназборных жывёлагадоўчых памяшканняў узрасце ў паўтара раза.

ЗАШУМЯЦЬ ЛЯСЫ

У Чэрыкаўскім раёне працуе пяць школьных лясніцтваў. Юныя аматары прыроды пасадзілі летась 42 гектары лесу, дагледалі лясныя ўгоддзі на плошчы звыш 1 000 гектараў. Школьнікі сабралі і перадалі лесаводам сотні кілаграмаў насення каштоўных дрэў.

З вялікай любоўю і стараннем працуюць і сёння юныя лесаводы Вепрынскай, Халмянскай і Чэрыкаўскай сярэдніх школ.

САМАЯ БУЙНАЯ Ў ЛІДЗЕ

Па суседску з гарадскім стадыёнам здадзена ў эксплуатацыю самая вялікая ў горадзе спартыўная зала. Рабочая плошча — больш за 750 квадратных метраў.

Менш як за паўтара года яе пабудавалі метадам народнай будоўлі калектыў рабочых і служачых завода „Лідсельмаш". Грамадскія інструктары праводзяць тут трэніроўкі ў дванаццаці спартыўных секцыях.

АДПАЧЫНАК ПАСЛЯ РАБОТЫ

Ва ўрочышчы Сасновы Бор, што на беразе ракі Мухавец, узведзен прыгожы чатырохпавярховы будынак санаторыя-прафілакторыя Брэсцкага панчошнага камбіната.

Для адпачываючых створаны добрыя ўмовы. У цокальным і на першым паверхах размешчаны працэдурныя і лячэбныя кабінеты. Выдатна абсталяваны інгаляторый, кабінет лячэбнай фізкультуры, светлая і прасторная сталовая, жылыя пакоі, зала, дзе можна праслухаць лекцыю, пачытаць газеты, часопісы.

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „НІВЕ"

Дот 18 герояў ● Белкі ● У дружнай сям'і ● На востраве свабоды ● У родным доме Шапэна ● У гасцях у дзядзькі Кваса ● Жыццё чалавека ў народнай абраднасці ● Ашчаднасці і пазыкі ● Ткачыха з вёскі Вілянова ● Весткі з Гарадка, Нарвы, Дубін, Гайнаўкі, Кляшчэляў, Белавежы, Старога Ляўкова ● Калі сніцца, што ты прастытутка ● На цэнтральным стадыёне Задрыпанкі ● Песня „Jesienne róże".

— Niwa —

BIAŁORUSKI TYGODNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ODZNACZONY ZŁOTĄ ODZNAKĄ „ZASŁUŻONY BIAŁOSTOCCZYŹNIE"
Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego

* *

ADRES REDAKCJI
Niwa
ul. Wesołowskiego 1
15-950 Białystok, skr. poczt. 149
tel. 2-32-41

* *

Wydawca:
RSW „Prasa-Książka-Ruch", Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Kolportażowe w Białymstoku.
Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch" oraz urzędy pocztowe i doręczyciele. Cena prenumeraty rocznej 28 zł. 80 gr. Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch", Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71.
Indeks 36911/36671
B.Z.Graf. Zam. 1966; 7.200 egz. N-4

Sobota 16 IX — 6.00 RTSS. Mat. 6.30 Wskaz. met. 12.20 TTR. Upr. rośl. 13.20 Pr. dnia. 13.25 Dziennik. 13.35 Obiektyw. 13.55 Magazyn rol. 14.25 Filmy anim. 14.55 Kołobrzeg 78: Karuzela z piosenkami. 16.45 Ostatni brzeg — ameryk. dramat społeczno-obycz. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka 19.30 Dziennik. 20.30 Królowe dzikiego Zachodu — western. 22.05 Dziennik. 22.20 Mała antologia kabaretu.

Niedziela 17 IX — 6.15 TTR. Upr. rośl. 6.45 Hod. zwierz. 7.15 RTSS. Nasze spotk. 7.45 Now. w domu i zagr. 8.10 Emerytury dla rolników. 8.20 Sport. 8.55 Pr. dnia. 9.00 Teleranek. 10.20 Antena. 10.45 Nowa Tjumenia — radz. film dok. 11.15 Opowieści report. 11.45 Dziennik. 12.00 Rolnicze rozmowy. 12.30 Tylko w niedzielę. 12.35 Rep. z Muzeum Hist. 12.45 Warszawska taksówka — film dok. 13.05 Gawęda Sz. Kobylińskiego. 13.20 Warszawskie pamiętniki (II). 13.30 Władysław Hańcza. 14.20 Warszawskie pamiętniki (III). 14.30 Ludzie cyrku. 14.50 Skoki na nartach wodnych (I). 15.00 Los. Dużego Lot. 15.10 Turniej charakteryzatorów (I). 15.15 Skoki na nartach wodnych (II). 15.30 Trybunał wyobraźni. 16.10 Turniej charakteryzatorów (II). 16.15 Film fab. 18.00 Turniej charakteryzatorów (III). 18.05 W projektorze wspomnień R. Wojny. 18.20 Turniej charakteryzatorów (IV). 18.25 Bądź idealnym wujkiem. 19.00 Wieczorynka. 19.30 Dziennik. 20.30 Lalka — odc. I ser. 21.50 Sam na sam z T. Parnickim. 22.50 Zaproszenie do teatru. 23.20 Sport.

Poniedziałek 18 IX — 12.45 TTR Upr. rośl. 13.25 Mech. rol. 14.55 Pr. dnia. 15.00 Melodie. 15.30 NURT — ped. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Zwierzyniec. 17.25 Klub kibica. 17.45 Czerwone wino — odc. I czechosł. filmu. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Teatr TV. Krzysztof Choiński „Otwórz drzwi". 21.45 Camerata. 22.15 Dziennik.

Wtorek 19 IX — 6.00 TTR. Upr. rośl. 6.30 Mech. rol. 9.00 Dla kl. I lic. J. pol. 10.00 Dla kl. I—III Czerwone, żółte, ziel. 11.05 Dla kl. I Mat. 11.25 Lalka — odc. I ser. 12.55 Dla kl. IV lic. J. pol. 13.40 RTSS. Fiz. 14.10 TTR. Mech. rol. 15.25 Pr. dnia. 15.30 Melodie. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Studio Mł. 17.10 Zgadnij kim jestem — teletur. 17.50 Szuflada: Dyrektor Jadwiga Pytlarzowa. 18.10 Człowiek z kanału — rep. 18.25 Raj zwierząt — przyr. film dok. 18.50 Radzimy rolnikom. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Blaski i nędze życia kurtyzany — odc. III ser. 21.35 W minutę po premierze. 22.25 Dziennik. 22.35 Teatr Małych Form. A. Achmatowa „Kwitnący głóg".

Środa 20 IX — 6.00 RTSS. Fiz. 6.30 TTR. Mech. rol. 8.10 Dla kl. VIII Chem. 10.00 Dla kl. V Hist. 12.00 Dla kl. VII i VIII Wych. plast. 12.45 RTSS. J. pol. 13.25 Chem. 14.55 Pr. dnia. 15.00 Melodie. 15.30 NURT — naucz. pocz. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Entliczek słowniczek. 17.00 Nie tylko dla kobiet. 17.30 Los. Małego Lot. 17.45 Między nami jaskiniowcami. 18.10 Sport. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Cudze listy — radz. dramat obycz. 22.10 Dziennik. 22.25 Rozmowy o sztuce.

Czwartek 21 IX — 6.00 RTSS. J. pol. 6.30 Chem. 11.05 Dla kl. VIII J. pol. 12.55 Dla kl. I—IV lic. J. pol. 13.25 RTSS. Mat. 14.00 Biol. 15,25 Pr. dnia. 15.30 Melodie. 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Czwartek TDC. 17.55 Poligon. 18.20 Sonda. 18.50 Radzimy rol. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Colombo — odc. ameryk. ser. sens. 22.00 Pegaz. 22.45 Dziennik.

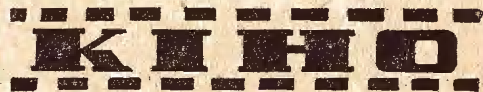
Piątek 22 IX — 6.00 RTSS. Mat. 6.30 Biol. 8.10 Dla kl. VII Geogr. 10.00 Dla kl. VI Geogr. 11.05 Dla kl. VII—VIII Wych. ob. 12.45 RTSS. Mat. 13.25 Biol. 14.45 Red. szk. zap. 14.55 Pr. dnia. 15.00 Melodie. 15.30 NURT — psych, 16.00 Dziennik. 16.10 Obiektyw. 16.30 Piątek z Pankracym. 17.00 Spotkania z medycyną. 17.30 Na morzu — odc. VIII ser. 18.40 Magazyn motor. 19.00 Dobranoc. 19.10 Siódemka. 19.30 Dziennik. 20.30 Powrót — film obycz. 21.30 Śledztwo zostało wznowione — pr. publ. 22.00 Dziennik. 22.15 Bal maskowy — film dok.

Piątek 15 IX — 8.55 Film fab. II cz. 18.45 III cz. 20.30 Wieczór humoru. 22.00 Koncert estrad.
Sobota 16 IX — 8.55 Film fab. III cz. 13.55 Film fab. 16.00 Nie do wiary. 20.30 Spektakl.
Niedziela 17 IX — 7.55 Koncert. 10.00 Film fab. 13.00 Spektakl. 15.35 Panorama międzynar. 16.30 Filmy anim. 18.00 Klub film. 20.00 Koncert. 21.00 Zawody l.a.

ГАВОРЫЦЬ БЕЛАСТОК!

Беларуская радыёперадача: субота, 12.05 — 12.25 (UKF).

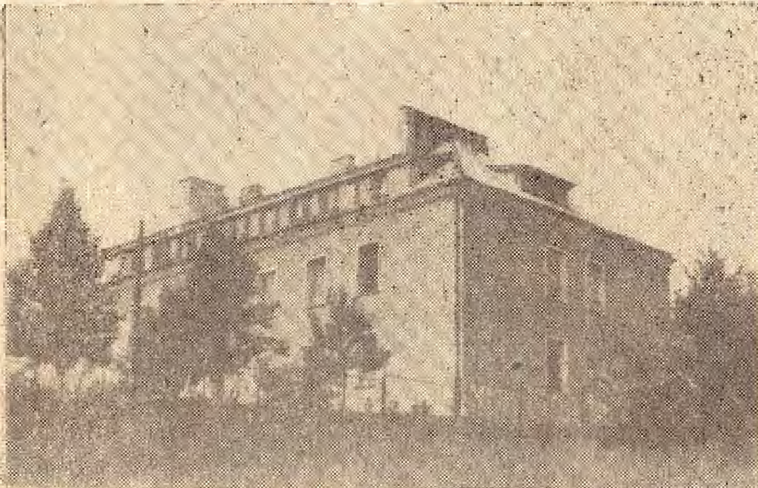
Białowieża Cała naprzód — pol. 19. Agnieszka 46 — pol. 20. Zaraza — pol. 21. Brylanty pani Zuzy — pol. 22. Koniec wakacji — pol. 23. Godzina za godziną — pol. 24.
Bielsk Podl. Mandingo — wł. 18—19. Barocco — fr. 20—21. Jak rozpętałem II wojnę światową — pol. 22. Cafe pod Minogą — pol. 23. Zezowate szczęście — pol. 24.
Gródek Agnieszka 46 — pol. 23. Zaraza — pol. 24.
Hajnówka Opętanie — pol. 18. Rok pierwszy — pol. 19. Milion za Laurę — pol. 20. Kaszabe — pol. 21. Martwa fala — pol. 22. Zamach w Sarajewie — czes. 23—24.
Michałowo Mniejszy szuka dużego — pol. 19. Z tamtej strony tęczy — pol. 20. W te dni przedwiosenne — pol. 21. Ten okrutny nikczemny chłopak — pol. 22. Trzy kobiety — pol. 23. Sekret — pol. 24.
Mielnik Nowy — pol. 20. Deszczowy lipiec — pol. 23. Cafe pod Minogą — pol. 24.
Narew Śmierć prezydenta — pol. Najdłuższa droga — jug. 20—24.
Narewka Granica — pol. Akcja „Salamandra" — rum. 20—24.
Nurzec Kalina czerwona — radz. 19—20. Koncert na patelnię i orkiestrę — NRD 21—22. Szczególny dzień — wł. 23—24.

Мельнік

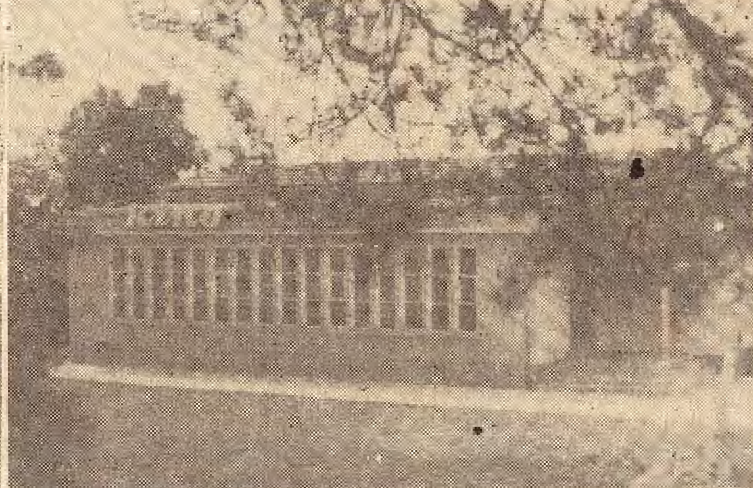
Хоць і заімеў ён сваю назву ад мелу ці іншай крэйды, багатыя паклады якой і сёння складаюць аснову яго існавання, то ўсё ж таму першабытнаму чалавеку, што першы прывандраваў сюды, менш была патрэбна гэтая будаўнічая спайка да каменных сценаў крэпасцей, замкаў, палацаў. Тыя людзі, быццам чэрві, калупаліся ў крэйдавых схонах надбужанскага берагу і шукалі крэменю. Так, крэменю — гэтага дзіўнага паўпразрыстага і бліскучага каменю, які знойдзены ў вільготным слаі крэйды, надта ж лёгка паддаецца аббіванню, абчэсванню і прасвідроўванню, а пасля пад уздзеяннем паветра ён становіцца надзвычай цвёрдым. З яго то першабытныя людзі рыхтавалі розныя лязы, скрабачкі, сякеркі, вастрыі стрэлаў, каб здабыць ежу, скуру на вопратку ды абараніцца

І цяпер з Замкавай гары Мельнік выглядае як паселішча драўляных чалавечых гнёзд.

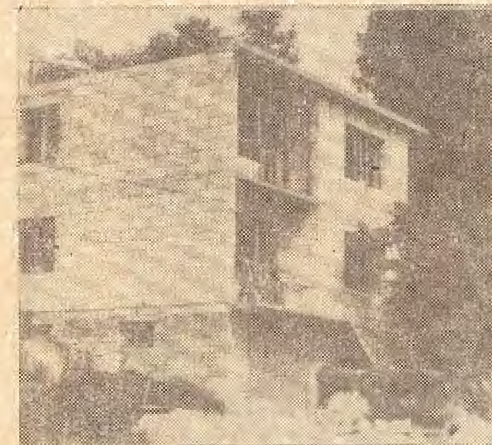

Белакаменны асяродак здароўя...

Утульны будынак кінатэатра...

ад розных ворагаў, што сквапна імкнуліся запанаваць над гэтым жыццядайным месцам. Седзячы на такім адвечным шляху-гасцінцы, якім быў Буг і ўсходнееўрапейская раўніна, дзе раз-пораз перавальваліся грамады готаў, ватагі яцвягаў, орды татара-манголаў, полчышчы шведаў і дзесяткі іншых наезнікаў, не мелі часу тутэйшыя бужане ўзводзіць небасяжныя абаронныя вежы і прасторныя палацовыя залы, дзе днямі і вечарамі мужныя рыцары забаўлялі далікатнымі анегдотамі свае чароўнай красы дамы, а ў паўночным сутонні разгульвалі дзівосныя прывіды, расплыўчатыя мары і іншыя незямныя сілы. Сядзелі бужане ў драўляных хацінах-паўзямлянках і нават цвердзь-крэпасць сваю таксама мелі з дрэва. Праўда, была яна з аграмадных дубовых камлёў, ад якіх аж змрок панаваў у непраходнай чашчобе Мельніцкай пушчы. І нягледзячы на тое, што надта ж нетрывалы і нястойкі быў гэта матэрыял, падатлівы на агонь і час, затое будаўнікі аказаліся моцныя, як з крэменю. Пасля кожнага спусташэння яны вярталіся на свае родныя папялішчы, і Мельнік зноў вырастаў быццам з-пад зямлі, нібы з тых пакладаў мелу-крэйды, перасыпаных жамчужынамі крэменю — матэрыялу, што адкрыў заранак усёй чалавечай культуры.

Хоць стандартныя і не надта маляўнічыя, затое трывалыя асабнякі мельнічан.

І. Снарскі
Фота аўтара

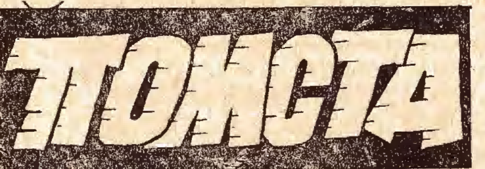
Нават і сёлета над Бугам здараліся ўсмажлівыя дні.

Так бывае...

Скупому два разы баліць жывот. Раз ад голаду, другі раз ад абжорства, — сказаў Андрэй гледзячы на Якуба. І пачаўся рогат. Прысутныя госці знаді добра ўсю хітрую скупасць Якуба і таму аж за жываты браліся, так смяяліся. Якуб пачырванеў, заскрыгатаў зубамі і ў злосць кінуўся.

— Насмешку з мяне робіш! Пачакай, пачакай. Ты мяне яшчэ прыпомніш! — прагаварыў пагражаючым тонам.

Ад гэтага дня Якуб заўсёды воўкам глядзеў на Андрэя. Пастанавіў адпомсціць за публічную знявагу. З чорнымі думкамі насіўся цэлы час, але не мог іх ажыццявіць, бо самога, без сведкаў не мог спаткаць Андрэя. Час ішоў. І ён прыпаднёс Якубу новую непрыемнасць. Яго сын, Кастусь, закахаўся ў Дусю, дачку Андрэя. На добры лад мог бы пакінуць Якуб гневацца на Андрэя, бо ж аб сямейных справах з ім трэба гаварыць. Але дзе ж там. Якуб пачаў угаварваць сына, каб ён не хадзіў да Андрэевай дачкі, да дачкі ворага.

Як адхіліць Косціка ад Дусі? Якуб і Якубіха даказвалі сыну свае рацыі. Гаварылі: Андрэй небагаты, не надзеліць дачкі пасажнымі тысячамі. Але Кастусь цвёрда стаяў на сваім і заявіў, што пасля каляд з Дусяю ажэніцца.

У Якуба яшчэ больш разгаралася нянавісць. Ворагам ён стаў не толькі Андрэя, але ўсяе яго сям'і.

— Маім сватам Андрэй ніколі не будзе, — так сам сабе гаварыў і пачаў выношваць подлыя планы.

*

У панядзелкі Дуся вярталася з працы ў шэсць гадзін вечара. Ад чыгуначнай станцыі трэба было пяшком ісці 2 км, у тым 1 км праз лес. У адзін снежаньскі панядзелак пачаў падаць снег. На дварэ было і цёмна і снежна. Дуся спяшаецца па заснежанай дарозе, думае аб сваім нарачоным, аб сямейным жыцці. У лясочку насустрач ідзе чалавек.

— Гэта ты, Дуся? — запытаў ён ласкава.

— Гэта я, дзядзька Якуб. Куды вы ў такую непагоду?

Замест адказу пачула вяроўку на шыі. Якуб пацягнуў яе ў падрыхтаванае месца. Пакуль зацягнуў, Дуся была ўжо мёртвая.

Міхась Сваяк

Белавежскія паштоўкі

Няма хіба турыста, які б, наведваючы Белавежскую пушчу, не выслаў адсюль паштоўку. Кожнаму хацелася б перадаць вобраз каралевы пушч сям'і, знаёмым, сябрам. Ды трэба паставіць пытанне, ці паштоўкі, якія актуальна знаходзяцца ў продажы, у рэчаіснасці аддаюць цэлае багацце флоры, фаўны і краявіду нашай жамчужыны? З жалем кожны адкажа, што не.

Часта прыходзіцца мне назіраць экскурсантаў, якія пераглядаючы ў кіёсках камплекты белавежскіх адкрытак, уголас абвяшчаюць сваё нездавальненне. На адкрытках не хапае многіх захапляючых пушчанскіх тэмаў. Смела можна сказаць, што нашыя фатографы, аўтары паштовак з Белавежы ўвогуле не ведаюць пушчу. Калі яшчэ пераглядаеш збор усіх дагэтуль выдадзеных белавежскіх паштовак, відаць на іх якую-такую разнароднасць тэмаў. Ды калі глядзіш на камплекты, выдадзеныя ў паасобныя гады, чалавека паносяць нервы. Вось, актуальна, у бягучым сезоне, турыст можа купіць толькі паштоўкі з зубрам (у пару позах), аленем, ляснымі конікамі, з пару не найцікавейшымі краявідамі з запаведніка прыроды, урэшце з пару аб'ектамі з палацовага парку — рэстаранам „Турыстычная", экскурсанцкім і паляўнічым дамамі. Праўда, у гэтым сезоне КАВ выдала два альбомчыкі, складзеныя з 9-ці і 6-ці паштовак, ды яны мала якія тэматычныя прагаліны выпаўнілі.

Адчуваецца недахоп цікавых лясных краявідаў. А такіх жа ў пушчы ёсць многа. Толькі трэба (фатографам) пахадзіць і пашукаць. Логі рэк Нараўкі, Гвознай, Лутоўні, а многія пушчанскія ўрочышчы, хаця б Старая Белавежа. Хто не хацеў бы іх мець на адкрытках? Зусім незразумелай справай выдаецца недахоп адкрытак з краявідамі палацовага парку. Краявіды гэтыя ж не ў якіхсьці недаступных пушчанскіх нетрах, а амаль у самым турысцкім цэнтры. Яшчэ больш незразумела прадстаўляецца недахоп паштовак з новага прыродазнаўчага музея БНП, які адкрыты ўжо больш як 6 гадоў. Ён жа адзін з найважнейшых атракцыёнаў Белавежы.

Ніхто не знойдзе таксама ў продажы паштовак з найстарэйшым у Белавежы помнікам старадаўнасці — абеліскам з 1752 г., або паштовак з палацовай брамай, царквой, касцёлам, будынкаміляснога тэхнікума, архітэктурным ансамблем, у якім знаходзіцца гасцініца і рэстаран „Іва", а таксама музей БНП. Многія ахвотна куплялі б паштоўкі з відам палаца з канца XIX ст., які стаяў у Белавежы да паловы 1944 г. А дзе паштоўкі з увекавечанымі на Белавежскай паляне месцамі мартыралогіі з перыяду II сусветнай вайны? Прыдалося б таксама некалькі агульных здымкаў самага мястэчка.

Турысты часта дапытваюцца аб серыі адкрытак, прысвечаных відам звяроў і раслін характарыстычных для пушчы. На жаль, такіх серый ніхто і ніколі не выдаў. А шкада! Калі са звярынай яшчэ не так дрэнна, бо паявіліся і паяўляюцца „партрэты" паасобных відаў, тады з раслінамі зусім кепска. Нават зуброўка, аб якой усе гаворацць і ўсе яе знаюць, для выдавецкіх бюро гэта табу. Гарантаванага поспеху дабілася б серыя з насякомымі, асабліва з матылямі.

І яшчэ пару слоў аб тэхнічнай якасці паштовак. Трэба прызнаць, што яна ў большасці выпадкаў стаіць на даволі высокім узроўні. Асабліва паштоўкі каляровыя, якіх у продажы найбольш. Выдаюць іх БВ „Рух" і КАВ. Добрае ўражанне стараецца псаваць толькі Прадукцыйнае прадпрыемства ПТТК у Ясле, якое выпусціла (на шчасце невялікім тыражом) некалькі агідных чорна-белых адкрытак.

П. Байко

Кіруючая сіла

(Працяг са стар. 1)

Ягадніцкая ПОП мае свайго апекуна ад імя Гміннага камітэта партыі ў Дубічах Царкоўных у асобе Анатоля Патэюка. Арганізацыя пастаянна павялічваецца.

ПОП у **Доўгім Бродзе** складаецца з 18 членаў, з якіх 12 — хлебаробы. Тут сёлета за паўгоддзе да партыі запісалася 4 асобы. Дзелавітасцю вылучаюцца: Аляксандр Мацкевіч і кандыдат партыі, солтыс Віктар Вапа — ўсе з Доўгага Броду, Ян Кендысь сын Бартламея з вёскі Пяскі і іншыя.

Дзейнасцю ПОП у **Старым Корніне** кіруе жанчына, тутэйшая настаўніца Вера Баравік (першы сакратар партарганізацыі).

Члены ПАРП у грамадскім пачыне пабудавалі дарогу з вёскі на поле. Навезены пясок раўнялі машыны мясцовай сельскагаспадарчай прадукцыйнай спулдзельні. Моладзь пабудавала ў сябе „зялёную святліцу" перад клубам і праклала тратуары з вуліцы да клуба.

Старынскую 10-асабовую партарганізацыю ўзначальвае Міхал Клімук ад 1964 года. Гэта актыўная арганізацыя. Жыве яна справамі цэлае вёскі. Члены партыі на сваіх сходах абмяркоўваюць справы поўнага загаспадарання папару, перабудовы вулічнага асвятлення, меліярацыі і загаспадарання супольных пасбішч над рэчкай Палічнай, адкрыцця аўтобуснай лініі ПКС у вёску, павелічэння таварнай прадукцыі ўласных гаспадарак і іншыя справы. Некаторыя з гэтых праблем ужо вырашаны.

Павялічыць сельскагаспадарчую прадукцыю абавязалася 5 гаспадароў. Канчаткова была вырашана справа аўтобуснай лініі. 2 ліпеня гэтага года пачаў прыязджаць у вёску аўтобус ПКС.

У працы ПОП вялікую дапамогу аказвае кіраўнік гміннай сельскагаспадарчай службы Мікалай Цімафеюк. У партыйным пачыне члены партыі і беспартыйныя працавалі пры пабудове дарог: са Старыны ў напрамку Гурнага Гроду і недалёка ад вёскі Аляксеюкі.

Гмінны камітэт ПАРП у Дубічах Царкоўных запланаваў у асенне-зімні перыяд 1978 і 1979 гадоў весці масавае абучэнне членаў партыі. Будзе яно адбывацца ў 13 арганізацыях: у васьмі тэмай заняткаў будзе „Добрасумленная праца крыніцай поспеху і ўдач палякаў" і ў пяці — „Нацыянальны даход — цэны і заработкі". У трох ПОП лектары будуць чытаць даклады.

У гмінным цэнтры ідэйна-выхаваўчай работы перадавы актыў будзе ў рамках ВУМЛ вывучаць грамадска-гаспадарчую палітыку ПНР.

Для жанчын арганізаваных будзе тры школы грамадска-палітычнага абучэння: у Старым Корніне і Тафілаўцах (I ступені), у Ягадніках (II ступені) і ў Дубічах Царкоўных (III ступені). На курсах жанчыны будуць таксама праходзіць падрыхтоўку да экзаменаў на званне кваліфікаванага гаспадара. У некаторых вёсках будуць арганізаваны курсы крою і шыцця і кулінарныя курсы.

Варта адзначыць, што ў Дубіцкім цэнтры ідэйна-выхаваўчай работы існуе кансультацыйны пункт для кандыдатаў партыі. У цэнтры багата партыйнай прэсы і літаратуры. Ёсць тут фільмовы кінаапарат, эпідыяскоп, магнітафон і фотаапарат. Карыстаюцца імі лектары і наведвальнікі.

Янка Целушэцкі

Стопрацэнтнае жыццё

(Працяг са стар. 1)

нож, з маленства пасвіў то гусей, то кароў. А цяпер папрабуй загнаць дзецюка да кароў!

— А навошта іх цяпер гнаць? — уключаецца жонка. — То ж пасбішча абгароджанае, разбітае на кватэры, каровы на ланцугах.

— А сенакос або жніво, — працягваў сваё дзядзька Іван. — У майго бацькі цягнулася яно тыдзень, а то і болей. Цяпер мы, значыць, я з жонкаю, збіраем сена за два дні. Першага дня выкашу касілкаю і разаб'ю на пакосы, а другога, калі пагода спрыяе, высушым, коннымі граблямі сцягну ў валы і забірай гатовае сена з цэлага гектара сенажацяў! Бацька мой калісьці садзіў два га бульбы, а я разам з сястрою і шваграм (бо паміж нас ён падзяліў сваю зямлю) садзім тры разы больш. Няма ніякага параўнання. А бацька мой лічыўся багатым гаспадаром. То ж калі сабе прыпомню, што было ў бацькоўскай хаце, а што ёсць цяпер у нас...

— А што ёсць у вас? — пытаю.

— Усё, што трэба, — кажа гаспадыня. — Пралька, лядоўка, тэлевізар, транзістар, швейная машына, зрэшты паглядзіце самі.

Найперш захапілі мяне цудоўныя, шматкаляровыя дываны, якія красаваліся на пасцелі. Аказваецца, што Марыя Рэент тчэ іх сама.

— Дзе вы вучыліся гэтага майстэрства? — пытаю яе.

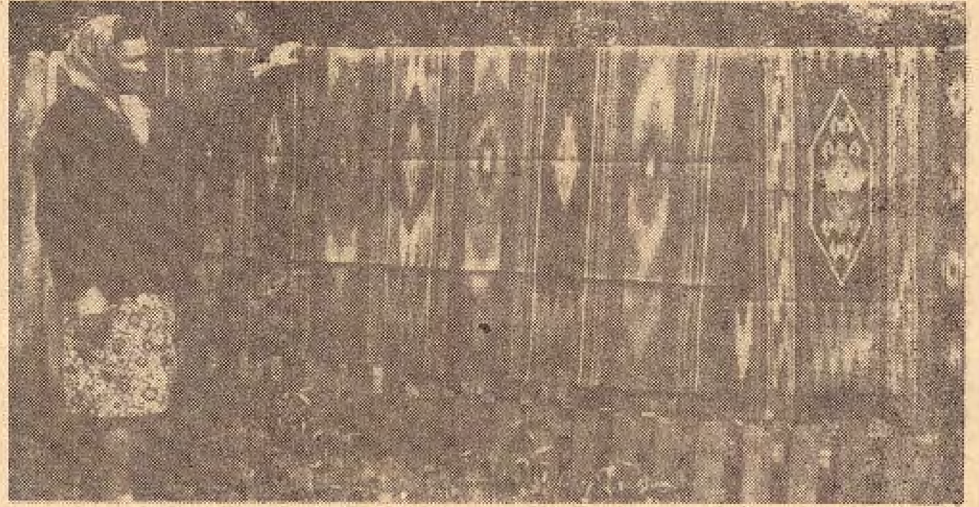
— Ад уласнай мамы, — гаворыць яна. — Як толькі падрасла, як дастала нагамі да педаляў, дык ужо бралася за тканне. Трэба два кілаграмы ваўнянай пражы на ўток і фабрычных нітак № 10 на катушках, з якіх мы робім аснову, а пасля — тыдзень часу працы, ну і будзе вось такі дыван.

Адзін з навейшых сваіх вырабаў яна развесіла на плоце, каб у поўным сонцы маглі мы палюбавацца яго красой.

— Пара нам, — напомніў гаспадар. — Дарога ў нас далёкая.

Прыйшлося развітвацца. Усяго вам добрага, сябры з вёскі Міхнаўка!

Віктар Рудчык
Фота аўтара

Марыя Рэент з Міхнаўкі і яе шматкаляровыя дываны ўласнага вырабу.

(Працяг са стар. 1)

Салодкая цукерка і горкая пілюля

ду на мой панадворак, а з майго панадворка на поле, хто іх перасыпле ў сеўнік?

Не, даражэнькія, я не супраць мінеральных угнаенняў. Яны сапраўды з'яўляюцца найлепшымі вітамінамі ўраджаю і я першы пачаў іх прымяняць у нашай вёсцы. Цяпер, калі б дакладна палічыць, выходзіць у мяне нейкіх 180-200 кг хімічна чыстага рэчыва на 1 га. Ну, на сенажаці і пасбішчы яшчэ больш. Думаў, што я па гэтай справе перадавік, ударнік, бо сярэдні ўзровень для нашай гміны не перавышае і 150 кг на га.

А тут чую: 400! І яшчэ чую, што гэтага мала! Селянін дапамінаецца ў таварыша Герка, каб даў больш! Ды як спрытна. Анекдот пра цукерку яму расказаў. Значыць, калі дзіця спрабуе цукерку, то й зноў дапамінаецца!

А калі б і нам папрабаваць гэтай цукеркі! Вось менавіта. Бо, пакуль што, астаюцца нам горкія пілюлі сораму! 130-150 кілаграмаў угнаенняў і ўраджаі на ўзроўні, што лепш у краіне не прызнавацца...

Грымнуў аркестр і паплыла ўрачыстая песня „Плён нясём мы, плён..." Дзяўчаткі-прыгажуні і рослыя хлопцы неслі вялікі, прыгожа ўквечаны дажынкавы вянок. Мы спынілі гутарку і заслухаліся, заглядзеліся ў захапленні. Штосьці незвычайнае, нейкая радасць, перамешаная з трывогай адазвалася ў сэрцы. Плыў перад намі вось гэты сімвал нашай працы і адначасова не давала спакою свядомасць, што можна яшчэ больш і лепш. Салодкая цукерка перамешвалася з горкай пілюляй.

— Без паўлітра не разбярэш! — пафіласофску закончыў нашы вывады адзін з удзельнікаў гэтай гутаркі.

— Пайшлі, хлопцы! — дакінуў іншы і мы пайшлі ўсе разам, бо ніхто не меў адвагі, каб адказацца ад кампаніі. І я таксама. То ж была гадавая ўрачыстасць — дажынкі...

Максім Нурэцкі

Беларуская літаратура — Аляксандар Баршчэўскі

Нашаніўская пара

Якуб Колас — частка X

Ва ўсіх прадстаўленых дагэтуль творах Коласа сентыментальныя матывы хаця і прысутнічалі, то не былі адзінымі. У спадчыне пісьменніка знаходзім творы, у якіх сентыментальная плынь адзначаецца большай інтэнсіўнасцю. Да іх належаць апавяданні „Сірата-Юрка", „У старых дубах" і некаторыя эпізоды „Сымона-Музыкі".

Як вядома, класічны сентыменталізм праяўляў асаблівае зацікаўленне постацямі дзяцей, надзеленых выключнай пачуццёвасцю і ўражлівасцю на харaство прыроды. Сентыменталісты найчасцей паказвалі пастухоў, якія знаходзяцца ў гарманічным сужыцці з прыродай і не заўсёды добра сябе адчуваюць сярод людзей.

Вось гэтыя схільнасці сентыменталізму і знайшлі адлюстраванне ў навеле „Сірата-Юрка". Герой твора — вясковы хлопчык, звязаны пачуццём сардэчнай дружбы з самотнай елкай. У апавяданні развіваюцца дзве паралельныя, але звязаныя лініі — жыццё Юркі і жыццё дрэва. Хлопчык інстынктоўна адчувае эмацыянальную сувязь з елкай, якая з цягам часу пачынае здавацца яму памершай маці. Апавяданне канчаецца трагічна. Герой навелы Юрка і елка гінуць. Юрка ўмірае, а елку зразаюць.

Новай характэрнай рысай сентыментальных твораў Коласа з'яўляецца тое, што іх героі ў найменшай ступені не стараюцца падпарадкаваць сабе прыроду. Наадварот, трактуюць яе як партнёра ў кожным сэнсе роўнага ім.

Дадатковым момантам, які сведчыць аб арганічнай сувязі гэтых твораў з сентыменталізмам, з'яўляецца наіўная вера ў існаванне духоўнага элементу ў жыцці прыроды. Такі падыход да рэчаў асабліва характэрны для „Сіраты-Юркі" і многіх фрагментаў „Сымона-Музыкі". Згодна з сентыментальнымі нормамі пісьменнік паказвае духовы кантакт жывых з памёршымі.

З іншай сентыментальнай уласцівасцю маем дачыненне ў першых раздзелах рэалістычнай у прынцыпе паэмы „Новая зямля". Першыя раздзелы гэтага твора былі, як вядома, створаны Коласам у турме. Кіруючыся прынцыпамі запярэчання, ідучы ўразрэз з страшэннай турэмнай рэчаіснасцю, ствараў паэт ідылічныя вобразы страчанага дзіцячага свету.

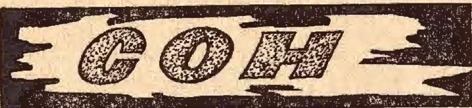
Першыя раздзелы паэмы маюць характар пахвалы вольнага жыцця на ўлонні прыроды:

„Хоць я няволяю цяжкаю змучан
І з родным берагам разлучан,
Ды я душою ажываю,
Як вокам мыслі азіраю
Цябе, мой луг і бераг родны,
Дзе льецца Нёман срэбраводны".

Такім чынам, паэтычныя прызнанні маюць тут характар лірычнай дэкларацыі, эмацыянальнага роздуму, накладання мінулага на сучаснае. Усе разважанні вядуцца тут па прынцыпу антытэзы: свабода і няволя, дзяцінства і старасць, мінулае і сучаснае.

Сентыментальныя матывы выступаюць таксама ў раздзелах: „Леснікова пасада", „Раніца ў нядзельку", „За сталом". Амаль усе апісанні датычаць тут знешняга выгляду рэчаў і падзей. Ідылічна прадстаўляе паэт прыроду і людзей. Цікава, што ў першых трох раздзелах паэмы няма акцыі. Дзеянне пачынаецца ад чацвертага раздзела, і тут пісьменнік становіцца на цвёрды рэалістычны грунт.

Прысніўся Івану сон, быццам бы яго хата загарэлася. Гарыць, як свечка, а вакол ані душы. Ні жонкі, ні дзяцей. Вёска, як вымершая. А да хаты падступіцца нельга — пыхціць, балахціць. І раптам ні стуль, ні адсюль сусед паявіўся. Стаіць і басаком галавешкі расцягвае і ўсё на свой панадворак. Вооо — такую кучу нацягаў. Прабудзіўся Іван і да розуму не дойдзе. Што за дурны сон? Ён і хрысціўся, і прасіў святога Іосіфа, каб з дрэннага на добры гэты сон пераменіў, а ў канцы канцоў махнуў рукою і пачаў апранацца: „Ат, сніцца — той сніцца" — супакоіў сябе. Але сон так лёгка пакінуць яго не хацеў. Не адставаў ад яго ані на крок.

— Пажар — гэта ўбытак, — сказала старая Яўдося, Іванава маці. — О, у сны трэба верыць. Збываюцца яны. Я памятаю, як калісьці той канец вёскі гарэў, то нашым маме дзве ночы падрад чырвоныя каровы сніліся, як табуном праз вёску праходзілі. Чырвоныя-чырванюсенькія. Яны так і гаварылі, што пажар будзе. І збылося.

— А я ўжо даўно заўважыла, што з нашым парсючком нешта нядобрае, — пачала жонка. — Ужо некалькі дзён сахнеўшы стаіць. І есці так не есць, як еў. Каб часам, барані бог, не здох. Ведаць, то дакалолі б. Такі парсючок!

— А я там гавару, што суседа трэба асцерагацца, — пачала зноў Яўдося. — Са сну ж выразна відаць, што ён, нібы памагаючы, усё да сябе цягнуў. Нажыцца на нашым хоча. Я ўжо раней падазравала, але маўчала, а цяпер сон пацвердзіў. Ты глядзі, ці ён часам з хлявамі на нашае ўлезці не хоча. Будавацца ж думае, а тут плоту няма ды і мы ўсе з ім цацы-цацы, той думае, што ніхто там даходзіць не будзе. Штось ён апошнім часам надта добранькі зрабіўся. Учора малому яблык надаваў.

— І сапраўды ці часам мы тут незадобра з ім, — перадумоўваў Іван. — Ён тут чуецца, як пан. Разгароджана. І гусі яго тут ходзяць, і куры на панадворак лезуць, і авечкі забягаюць. Як добра, то добра, але калі ты яшчэ нажывацца на маім хочаш, то не... Як замнога, то і гарбатага згневае. Можа і праўда. Я ўжо заўважыў, як ён у мінулым годзе вяз спускаў. Калі не на маім, то прынамсі на мяжы рос. Але от не хацелася гэтай грызні, суседзі ж... Ну а як так, то больш твае куры тут хадзіць не будуць.

І яшчэ ў гэты ж дзень пачаў закопваць слупкі пад плот.

— Што ж ты, Іван, робіш? — паказаў на выкапаныя пад слупкі ямкі сусед. — Хочаш гарадзіцца, дык гарадзіся, але навошта ж ты з слупкамі на маё лезеш?

— Што на тваё? То глянь на агароды, як мяжа бяжыць!

— Ты мне тут агародамі не тыцкай, а глянь, дзе гранічны паль закапаны, сляпаку ты!

— Палём ты мне тут вачэй не замазвай! Думаеш, не ведаю, што перанёс, каб з хлявамі на самую мяжу ўлезці! А чаго там зямля свежа пакапаная была?

— Каб ты праваліўся, то ж твая бахурня з маімі дзецьмі роў капала, каб ваду з панадворка спусціць.

— Мае не капалі, а твае можа і так. Самому сорамна было, то дзяцей напусціў, каб перанеслі. Хопіць, нажыўся.

— Я на тваім, каб цябе спруціла?! А то чые куры па панадворку бегаюць, — папусціў кіем, толькі ножкамі засукатала.

— А, ты зладзюга!

М. ШАХОВІЧ

З народных гаворак

зябры — шчэлепы, месца, якім рыба дыхае. Гэта тое, што ў польскай мове называецца скшэлямі. О, там-о шчупак стоіт! Глянь як зябрамі ворушыт. За зябры його бэры, нэ буойся.

жыдюк — рачная рыба з адценнем цёмна-карычневага колеру. Напамінае сабой малога мянька, толькі што тансчэйшы. З галавы крыху падобны да пячкура. Жыве на плыткай вадзе ў траве пад берагам. Плавае па дне. Пройшлі з кломлею мусіт з пувкілёмэтра і туолькі самые жыдюкі. Тых жыдюкоув ані то браті, бо куолькі тэй рыбы — в кулак мізстіцця, ані выкідаті, бо будольш нічого нэма. А ну іх з тымі жыдюками, выкідай.

ковбык — пячкур. Коб ты знав як в нэдіэлю ковбыкі бралі, успівай туолькі вытягаті. Ковбык то так смізшно бэрэ, так — дёрг-дёрг і пуд воду. Чогочого, але ковбыкув то налапаемо.

ості — прылада да лоўлі рыбы. Гэта прымацаваныя да доўгай тычкі тры-чатыры, густа адзін каля аднаго, доўгія вострыя зубы. Нагадвае сабой нібыгарпун. Вышукоўвалася, дзе стаіць рыба і кідалася ў яе. Зубы былі адпаведна надпілаваныя, каб не магла рыбіна саслізгнуцца назад. „Глянь-глянь, шчупак пуд бэрэгом стоіт, давай ості! Як сончны дэнь і вода чыста, то туолькі остіма рыбу лапаті.

сіква — тонкая даўгаватая рачная рыба. Характэрнай для яе асаблівасцю ёсць тое, што, пачуўшы небяспеку, імгненна зарываецца ў іл, а найчасцей у пясок. Кусаецца. Лапалі іх дзеці пераважна для катоў або сабак. Ты уважай, бо кота тымі сіквамі обкорміш, нэ давай туолькі. Гледі, бо сіква можэ вкусіті.

Пасынкі, гміна Бельск

ДАРОЖНЫЯ ПАРТРЭТЫ

Збіральнікі яблык у садзе (звыш 130 га) бельскага дзяржаўнага сельскагаспадарчага камбіната ў Каменным Дварах. *Фота В. Рудчыка.*

— Што? Дакажы!

— А твая сухая Яга то капусты не парэзала ў мяне ў агародзе?! — залапатала, вылецеўшы з хаты Іванава жонка.

— Ыыы, ведзьмішча ты, каб ты правалілася, — не сцярпела суседава. — Сама, як тая дурачка, бегала: „Ой набралі б у нас капусты, ой набралі б у нас капусты, а то марнуецца, гніе, авечкам трэба будзе аддаваць“. Думаеш, я не ела? Каб захварэць? Ты ж без чараў нікому нічога нікому не дала. Хопіць, што кожу агуркамі накарміла, то па сённяшні дзень па бабах ездзіць. Усё яна мне расказвала, ідучы з царквы. А прападам згінь твая тая капуста! — і пачала шпурляць галоўкамі на суседчын панадворак.

— Эй, Іванавы з суседам б'юцца, — як па тэлефоне ішло праз вёску, і ўсе выходзілі ды станавіліся пад платамі паслухаць. Далейшыя падыходзілі амаль аж пад Іванаў панадворак. А тыя характарызаваліся аж да самага вечара. Абы толькі каторы штосьці прыпомніў, ды бег хутчэй да плоту, каб не забыць павядаміць. І яшчэ некаторыя кажуць, што на вёсцы сумна і пуста. А тут хопіць, каб толькі сон прысніўся...

Бізун

ФАЛЬКЛОР

ЖАРТОЎНАЯ

Чы я ў мужа ні жана, чы ні гаспадыня? —
Тыдзень хаты ні мяла, смецця ні насіла,
тыдзень хаты ні мяла, смецця ні насіла.
Чаму ж мяне мужык б'е, за якія ўчынкі? —
Чы я ёму ні напрала за рок тры пачынкі?
Чы я ёму не напрала за рок тры пачынкі?
Адзін прала да Каляд, другі — да Міколы,
а як трэці пачала — прала да Пакровы,
А як трэці пачала — прала да Пакровы.

Ад Ніны Лавіцкай, 1935 года нараджэння, і Валянціны Дарашкевіч, 1937 года нараджэння, вёска Меляшкі гм. Гарадок, запісаў 21 мая 1978 года Мікалай Гайдук. Расшыфравала мелодыю Людміла Панько.

Гмінныя навіны

ЗАПАЎНЯЮЦЦА ЗБОЖЖАСКЛАДЫ

Вялікі рух цяпер на пунктах скупкі збожжа. Ідзе прыём збожжа новага ўраджаю. У былым Гайнаўскім павеце працуе сем такіх пунктаў. Тры з іх: у Кляшчэлях, Нараўцы і Нарве поўнасцю механізаваны. Да 7 жніўня гэтага года збожжасклад ПЗЗ у Кляшчэлях закончыў скупку рапсу (рапаку). Было яго 414 тон. Да 17 жніўня СКРы, РСП і індывідуальныя гаспадары адправілі сюды са сваіх палёў 950 тон жыта. Загадчык склада Анатоль Канопля паінфармаваў нас аб тым, што цяпер кожны дзень дастаўляецца ў сярэднім 265 тон жыта. Найбольш са спулдзельнаў сельскагаспадарчых гуртхоў у Кляшчэлях, Гайнаўцы і Мілейчыцах і сельскагаспадарчых прадукцыйных спулдзельнаў у Вульцы Нурэцкай і Зубачах. Збожжасклад можа прыняць 3 тысячы тон. Дзейнічае тут дзве збожжасушыльныя машыны, якія падсушваюць 13 тон збожжа ў гадзіну. Адгрузка збожжа механізавана. Склад аснашчаны спецыяльнымі транспарцёрамі і дзьмухавамі для транспарціроўкі збожжа. Да 17 жніўня збожжасклад прыняў 17 „трытановак“ ад гаспадароў аднаасобнікаў.

Збожжасклад кляшчэлеўскага ГСу да 17 жніўня напоўніўся 62 тонамі збожжа. Жыта і пшаніцу прымае загадчык склада Сцяпан Капэлько. Мае ён да адгрузкі фурманак двух работнікаў. Далей збожжа вандруе на транспарцёры, якія накіроўваюць яго проста ў засекі.

Першы прывёз сёлетняе збожжа на пункт скупкі селянін Уладзімір Казімерчук з Сухавольцаў. Прадаў ён дзяржаве 2 200 кілаграмаў жыта. Сяляне з Кляшчэляў: Станіслаў Віляноўскі, Яўген Кулікоўскі і Уладзімір Селіцкі прадалі па 2 500, 2 000 і 3 800 кілаграмаў. 15 жніўня першым з Дабраводы прывёз жыта солтыс гэтай вёскі Васіль Яўдосюк — 3 500 кілаграмаў. **(яц)**

ЯК МЕРАЛІ?

У вёсцы Белкі стаіць табліца і інфармуе, што ў вёску Агароднікі — 4 км, а ў Агародніках стаіць табліца і інфармуе, што ў Белкі той жа дарогай — 3 км. Людзі пытаюць, каторая табліца праўду кажа. Ці можа тую дарогу мераў п'яны?

М. Лук'янюк

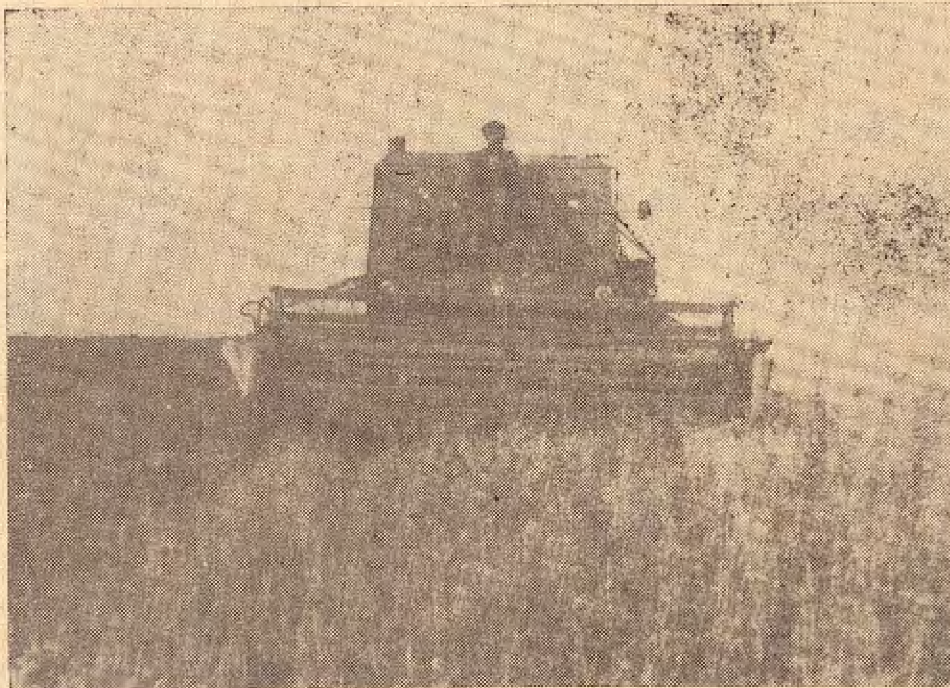
КАМБАЙНЁР КАРАНЕЦКІ

Камбайн — цудоўная машына. Яна так аблягчае працу селяніна, што жніва становяцца не цяжкімі і не патрабуючымі выконваць дадатковых работ. А калі яшчэ камбайнёр добры, дык работа аблегчана да мінімум.

У Шудзялаўскім СКР (сядзіба і машынова база ў Паўночным Востраве) хваляць сяляне камбайнёра Федзю Каранецкага. Ён зе 6 не працаваў, заўсёды намагаецца, каб работа была выканана на высокім узроўні. Калі ён уедзе на поле з камбайнам, не астанецца там ні аднаго каласка. Там, дзе ляжыць вялікі камень, умела каля яго пазбірае ўсё. У бягучым годзе працуе Каранецкі на камбайне „Бізон супэр“. Зжынае і намалочвае ён поўны бак збожжа, у які змяшчаецца больш як 1 тона, а пасля падвязе збожжа ў падрыхтаванае гаспадаром месца. Тады толькі ўспявай падстаўляць мяшкі, якія хуценька напаўняюцца чыстым збожжам.

Любяць сяляне Федзю Каранецкага яшчэ і за тое, што ён чалавек ветлівы, непасрэдны, гаспадарлівы. У дырэкцыі СКРу аб ім таксама можна пачуць многа пахвальных слоў.

Тэкст і фота **М. Хмялеўскага**

Палоска дзядзькі Кваса

Прачытаўшы ў „Ніве“ за 2 красавіка г.г. допіс „Наш герой, дзядзька Квас“ аўтарства Ул. Сідарука, я, з'яўляючыся ўсёцэла гэтай асобай, быў здзіўлены звалам пахвал у адрас маёй сатырычнай творчасці, якую шэраг год замяшчае „Ніва“ на сваіх старонках. Тым больш прыдаю значэнне пахвалам, што яны выказваюць не толькі асабісты погляд аўтара, але і адносіны шырокіх мас чытачоў — народа, як аўтар выказаў: „розных прафесій і ўзросту“. А гэта ўжо дарагое жаданне кожнага творцы, незалежна ад жанраў, а нязбыўнае для сатырыкаў, да якіх адношуся і я. Яны ад з'едлівасці свайго пяра адвечна нажывалі толькі ворагаў.

Так было. Учытаўшыся ў допіс У. Сідарука, я, упаўшы ў трудныя роздумы, дайшоў урэшце да вываду, што за час першай палавіны XX стагоддзя па прычынах рэвалюцыйных зло далёка адступіла перад чалавечнасцю, прагрэс неадступна ўнядраецца ўсебакова ў сучаснае жыццё, у выніку чаго і сучасныя сатырык стаецца, як выказаў у сваім допісе У. Сідарук, „любімцам“ народу, а не, як калісь, жэжкай крапівой. Як бы не было, покі што, вашае, дарагія чытачы, прызнанне ёсць для

ГЕРОЙ, ДЫ НЕ ТОЙ

мяне найдаражэйшай узнагародай. Усім сімпатыкам майго вершаванага слова складаю свую шчырую, сардэчную падзяку. Дзякуй Вам, родны народ!

Аднак мае цвёрдае становішча сярод грамадскасці, як сатырыка, патрабуе строгай непахіснасці і маральнай чысціні. І таму я мушу быць (так ёсць) патрабавальны адносна сваёй асобы. Таму да вашага прысвашення мне звання „героя „Нівы“ адношуся цвяроза, без жаднай пацехі, збянтэжана, з пачуццём сарамлівасці, як бы я каго выкарыстаў, ашукаў, абакраў.

Не я герой „Нівы“. Не. Я адкідаю ад сябе незаслужаны арэол славы „героя“ і, даруйце мне можа за нетактоўнасць, астаюся тым чым быў, радавым карэспандэнтам „Нівы“, далёка адсталым ад перадавікоў, якімі з'яўляюцца і аўтар допісу У. Сідарук, і А. Закройшчык, М. Панфілюк і іншыя. Геройствам магу прызнаць тое, што я толькі на шостым дзесятку свайго жыцця заўзяўся вывучыць чытаць і пісаць па-беларуску, што не абы хто схоча і зможа. А таксама і тое, што сёння, на восьмым дзесятку год, пасылаю к чортавай бабушцы старасць і стараюся, не менш маладых дасылаць свае творы ў „Ніву“. І толькі.

Гісторыя мае літаратуршчыны пачалася з часу, калі мне ў рукі папаў нумар „Нівы“ на чацвертым годзе яе выдання. Прачытаўшы ў ёй „гумар і сатыру“ таго часу творцаў, нейкіх Абротказ, падумаў, няўжо і я не змагу склеіць падобны верш. Не святыя ж гаршкі лепяць. На першы дасланы ў „Ніву“ верш я неўзабаве атрымаў ад рэдакцыі ліст з паведамленнем: „Сатыра добрая. Да друку не надаецца. Пішыце на іншыя тэмы і дасылайце нам. Просім“.

Трэці ці чацверты мой верш паказаўся ў „Ніве“. Але не надта ён мяне ўцешыў. Бо, параўнаўшы з маім многаслоўным арыгіналам, стаўся куцы, кароценькі. Ды ўдалы. Тут не да радасці. Зайграла амбіцыя. Як то, думаю, якісь там разумака з рэдакцыі зможа, не дабаўляўшы ад сябе ні слова, аскубаўшы, бы скупая баба гусака, вырабіць з маіх жа слоў так якасны, лёгкі да чытання і зразумення вершык. А я то што, нейкая нядзара, маёй галаве толькі шапку насіць? І ўзлаваўшыся, пастанавіў пісаць датуль, пакуль слова ў слова, без паправак, акажацца ў „Ніве“, і на тым закончыць сваю літаратурную кар'еру. Нашто мне на старыя гады гэтая галаваломка.

(Працяг на стар. 7)

ФОТА ПА ЗАКАЗУ

JANUSZ LASKOWSKI

Заказвалі: Агата Пэршко, Ірэна Пракапюк, Барбара Панасюк, Аліна Раманюк і Адам Крыштофік з Гайнаўкі.

Сардэчныя тайны

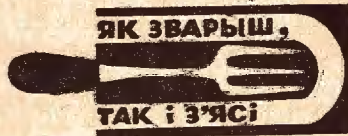
Дарагое Сэрцайка, пад намоваю бацькоў я выйшла замуж за некаханага ды намнога старэйшага чалавека. А перад тым хадзіла я два гады з хлопцам-аднагодкам. Яго забралі ў армію і тады вось пасватаўся да мяне гэты мой цяперашні муж. Ён мне не спадабаўся. Але прыехаў уласным „Фіятам", а сваяк, які яго прывёз, далажыў, што ён на добрай пасадзе, мае добра абсталяваную кватэру і ўвогуле чалавек ён вельмі добры. Я спачатку і слухаць не хацела. Але бацькі перамаглі і мы пажаніліся. І праўда, жывем мы ў дастатку, прыйшла я на ўсё гатовае. І муж вельмі добры. Але не цешыла мяне гэта ўсё. Але калі нарадзіўся ў нас сын, якога муж вельмі кахае, я пагадзілася з усім. І мы ўсе разам шчаслівыя. Але вось нядаўна сустрэла я, зусім выпадкова, свайго першага хлопца. Сэрца затрапятала. Ажыло ўва мне маё першае каханне. Ён не жанаты. Кажа, каб я брала з мужам развод і ён са мной ажэніцца. Толькі цвёрда жадае, каб пакінула я мужу дзіця. І то мяне ўстрывожыла. Я кахаю мальца, я не змагу выканаць гэтага задання. Гэтая сустрэча знішчыла маё спакойнае жыццё. Муж пытаецца, што сталася, а я маўчу. Але ж так далей трываць не можа. Сэрцайка, памажы мне вырашыць гэтае цяжкое заданне.

Аня з Беластока

Аня! Я вырашыць гэтага не змагу. Тваё гэта заданне. Мусіш глыбока пераанalізаваць справу, каб не ўпароць яшчэ другой памылкі. Тады пад намовую бацькоў, ты згадзілася на замужжа з некаханым чалавекам. Бацькі не падумалі, што ніякае багацце кахання не заступіць. Але муж аказаўся сапраўды добрым чалавекам, ты прывыкла да яго, як да сапраўднага прыяцеля, а дзіця яшчэ больш сцэментавала вашу сям'ю. І табе добра. Толькі вось парушыў ваш спакой твой першы хлопец. Ты разгубілася, абудзілася ў табе першае каханне. Але твой каханы паступіў груба, паставіў перад табой цяжкое заданне — пакінуць дзіця. Не бярэ ён пад увагу тваіх пачуццяў да дзіцяці. Пахне гэта эгаізмам, самалюбствам! Ці будзеш ты з ім шчаслівая, аставіўшы добрага, табе адданага, сардэчнага мужа і дзіцё, якое так кахаеш, кіруючыся выключна толькі сваімі пачуццямі да гэтага хлопца? А каханне да мужа з цягам часу таксама астывае. Ды і не ўсе шчаслівыя, што пажаніліся выключна з вялікага кахання.

Сэрцайка

Куток практычных ведаў

АБ ЧЫМ КОЖНАЯ ГАСПАДЫНЯ ВЕДАЦЬ ПАВІННА

- Бульбу і супы солім, калі яны закіпяць. Калі не ведаем дакладнай меркі солі, то дадаем солі пакрысе, каб не перасаліць.
- Бульбу і гародніну заліваем гарачай вадой. Тады яны хутчэй зварацца і будуць смачнейшыя.
- Суп можна заправіць засмажкай, сметанай з мукой або сырым жаўтком. На літр супу патрэбна засмажка з поўнай лыжкі мукі і такой самай колькасці тлушчу. Муку і тлушч разаграваем у маленькай каструльцы, пасля чаго, памешваючы, крыху падсмажваем. Астудзіўшы, развесці невялікай колькасцю не надта гарачага супу. Дадаем мешаніну да супу, кіпяцім суп і, толькі адставіўшы з агню, уліваем рэшту смятаны.
- Смятану дадаем да супу, заўсёды зняўшы яго з агню. Калі запраўляем суп смятанай з мукой, аддзяляем крыху смятаны, толькі столькі, колькі патрэбна для развядзення мукі. Дадаем мешаніну да супу. Кіпяцім суп і, толькі адставіўшы з агню, уліваем рэшту смятаны.
- Жаўтком „зацягваем" суп наступным чынам: сыры жаўток расціраем у кубачку з невялікай колькасцю негарачага супу, уліваем у рэшту супу ў каструлі і хвілінку падаграваем, памешваючы. Нельга дапусціць да кіпення, бо жаўток заварыцца.
- Зялёную пятрушку да ўсіх страў перад нарэзваннем трэба вельмі дакладна спаласнуць, а рэзаць трэба заўсёды нержавеючым нажом. Нержавеючы нож трэба ўжываць таксама, абіраючы розную гародніну і садавіну, паколькі вітамін С знішчаецца пры сутыкненні з жалезам.

І СМЕХ — ЗДАРОЎЕ.

Інтэрніст гаворыць з гастролагам:

— Я станоўча сцвярджаю, што прынамсі адна трэць маіх пацыентаў хварэе ў сувязі з дрэннай кухняй...

— А астатнія дзве трэці — у сувязі з добрай кухняй.

Гаспадыня

ВЕР-НЕ-ВЕР

Дарагі Астроне! Мой брат з жонкаю не жыве, а прысніўся мне такі сон, што прыехала братовая да мяне і пайшлі мы ў лес. І вось я, братовая і мой сын збіраем альхоўкі, а была ноч і снегу поўна. Я і мой сын знаходзілі альхоўкі. Яны ляжалі купкамі на снягу, але былі без карэньчыкаў. Братовая не знайшла ніводнай альхоўкі, але знайшла зялёную папартку. Паказала яе мне і кажа, што пасадзіць яе замест вазона. Потым мы апынуліся ў чужым пакоі і доўга з ёю гаварылі. Я пыталася ў яе, ці вернецца да брата, калі ён яе перапросіць. А яна сказала, што не вернецца. Я стала вельмі плакаць. Дарагі Астроне, скажы, што абазначае гэты сон.

Марыся з Гайнаўкі

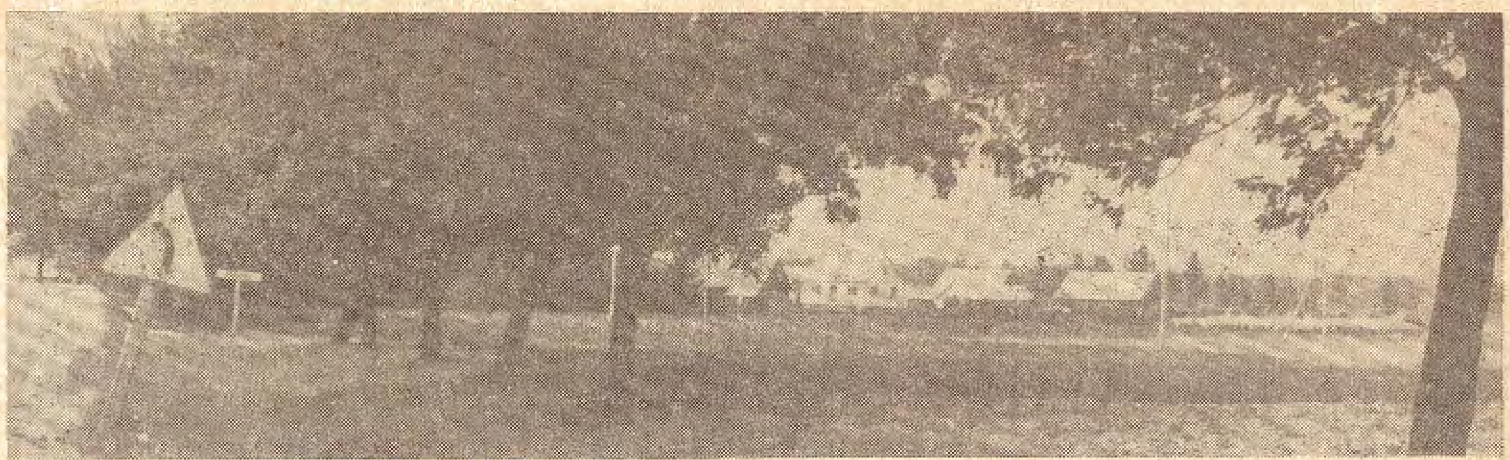
Марыся з Гайнаўкі! Твой сон цікавы. Снег абазначае ўраджай, прыбыткі, добрае здароўе. Але кахання тут не відаць: грыбы ж, якія вы збіралі, былі без карэнняў, ды і то братовая іх не знайшла. Нехай яна, аднак, не траціць надзеі, бо нешта ў яе жыцці зменіцца на лепшае (яна ж знайшла зялёную папартку). Калі ж не ўдасца ёй вярнуць кахання, то ўсё ж жыццё яе не будзе такое пустое і сумнае. Добра, што ты плакала, будзе і ў цябе нейкая радасць.

Астрон

Кансультацыя юрыста

ПЫТАННЕ: Суд, даючы развод, вырашыў даверыць апеку над дзецьмі маці, а бацьку прызнаў права наведваць дзяцей раз у тыдзень, у кожную суботу. Аднак маці, не звяртаючы ўвагу на рашэнне суда, не дазваляе бацьку бачыцца з дзецьмі. Што рабіць, каб бацька мог утрымоўваць сувязь з дзецьмі?

АДКАЗ: З гэтай справай трэба звярнуцца ў раённы (сямейны) суд. Калі б гэты суд не памог, трэба патрабаваць у судзе, які вырашыў справу аб разводзе, рашэння суда з клаўзулай выканання. Гэта рашэнне разам з прашэннем аб выкананні падаць у суд. У прашэнні трэба патрабаваць, каб суд налажыў штраф на маці за тое, што яна не дазваляе згодна з рашэннем суда спатыкацца бацьку з дзецьмі. Суд выслухаўшы выясненне маці і бацькі, калі сцвердзіць, што словы бацькі праўдзівыя, дасць маці 1500 зл. штрафу. Калі б гэта не памагло, суд такім самым парадкам пакарае штрафам яшчэ раз. І так далей маці можа карацца, пакуль яна не падпарадкуецца рашэнню суда. Кару 1500 зл. суд замяняе на 10 дзён арышту. У выключных выпадках, асабліва, калі перашкоды ў спатканні з бацькам звязаны з намовай дзяцей, каб варожа адносіліся да бацькі, суд можа адабраць дзяцей ад маці і даверыць іх бацьку.

За паваротам Малінніні...

Фота В. Рудчыка.

ТАЙНЫ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ

ЮЛІУС МАДЭР

СКАРБ „ЧОРНАГА ОРДЭНА"

...Зразумела, што ў Заходняй Германіі асабліва захваляваліся іменна тыя, хто сам прысвоіў большую ці меншую частку эсэсаўскіх скарбаў і тым заклаў аснову для свайго ўласнага „эканамічнага цуда".

У якасці характэрнага прадстаўніка гэтай групы можна назваць Курта Бехера. У 30-х гадах ён быў невядомай і небагатай асобай. У час вайны яму ўдалося даслужыцца да чына штандартэнфюрэра СС і стаць упаўнаважаным Гімлера па эканамічных пытаннях у акупіраванай Венгрыі. А пасля вайны ён раптам вынырнуў у Брэмене ў якасці ўплывовага ўладальніка трох экспартна-імпартных фірм з асабістым багаццем у 140 млн. марак. Даведаўшыся аб незвычайнай знаходцы ў возеры Топліц, Бехер адразу ж паклікаў свайго былога целаахоўніка Вілі Мількe. Гэты некалі пануры граміла-аўтаматчык цяпер стаў адвакатам і ператварыўся ў прыстойнага грамадзяніна бонскай дзяржавы і аднаго з буйнейшых падаткаплацельшчыкаў зямлі Брэмен. Мількe адразу ж пусціў у ход усе сувязі ў дзяржаўным апараце і, на гэты раз без кровапускання, дабіўся важных вынікаў.

Непакой ахапіў і доктара юрыспрудэнцыі Гельмута фон Хумеля, які жыве ў сваёй фешэнебельнай віле ў Верхняй Баварыі. Ніхто з яго суседзяў не ведаў, што гэты бандыт, будучы гаўпштурмфюрэрам СС, па загаду сваіх шэфаў Гітлера і Бормана знішчаў у штольнях Аўсзее выдатныя культурныя каштоўнасці. Наадварот, сярод баварскай верхавінкі Хумель лічыўся знаўцам прыгожых мастацтваў, чалавекам свецкім і тонкім. У Баварыі ўжо даўно забылі, што ў апошнія дні вайны гэты грабежнік знік, захапіўшы з сабой украдзеную з аднаго аўстрыйскага манастыра скрыню з антыкварнымі залатымі манетамі. Учарашні разбойнік зрабіўся ў бонскай дзяржаве даволі ўплывовым адвакатам, уладальнікам канторы ў Мюнхене і старшынёй назіральнага савета віднай акцыянернай кампаніі.

Можна ўявіць сабе, як падзейнічала на „прыстойнага" Хумеля паведамленне аб магчымай выкрывальнай знаходцы ў возеры Топліц спісу асоб, якім было даверана захоўванне скарбаў службы бяспекі! Ці, напрыклад, на цяперашняга буйнага фінансіста Джорджа Спенсера Шпітца, які, паводле паведамлення штурмбанфюрэра СС Швенда, да канца вайны меў у сваім распараджэнні амаль 2 млн. гімлераўскіх фальшывых фунтаў стэрлінгаў і пры дапамозе іх „аздаравіў" мюнхенскі банкірскі дом „Ленц унд К°". Шпітц, зразумела, ужо даўно пусціў у справы свае эсэсаўскія мільёны, адкрыўшы на іх ігральныя дамы на востраве Зільт, у Нойенары, Бад — Дзюркхайме, Бадэн-Бадэне і Канстанцы.

Але панове з бонскай „эліты", якія збіраліся па начах за рулеткай і картачнымі сталамі, не жадаюць успамінаць, адкуль узяўся першапачатковы капітал гэтага былога агента СД. Паколькі ў казіно, з вока на вока, палітыка робіцца часцей, чым у бонскім бундэстагу, Шпітц меў не раз выпадак выказаць адпаведным уплывовым асобам свае апаскі наконт той ланцуговай рэакцыі, якую могуць выклікаць пошукі і знаходкі на возеры Топліц. Да таго ж бонскія ўлады зацікаўлены ў тым, каб шматлікія ігральныя дамы Шпітца і, значыць, укладзеныя ў іх эсэсаўскія мільёны і ў далейшым прыносілі вялікія прыбыткі. Бо падаткі з іх цягнуць у дзяржаўную казну, дапамагаюць раздуваць велізарны ваенны бюджэт заходнегерманскай дзяржавы.

З другога боку, праз банкірскі дом „Ленц унд К°" Шпітц цесна звязаны з даччынымі прадпрыемствамі канцэрна „Агроб" у Іспаніі, Бельгіі і Канадзе. Не менш цесныя сувязі ў Шпітца і з банкам „Мафай унд К°", адзін з дырэктараў якога Бекер яшчэ ў 1927 годзе, будучы крайнім нацыяналістам, прымаў удзел у аперацыі рэйхсвера па падробцы савецкіх чырвонцаў. Усе падставы баяцца выкрыцця гісторыі з бандыцкім скарбам мае і Франц Хайлер — эсэсаўскі генерал фальшывамаметнай справы з Галоўнага ўпраўлення імперскай бяспекі. Пасля вайны ён прыкладаў вялікія намаганні, каб утаіць паходжанне першапачатковага капіталу заснаванай ім экспартнай фірмы, а таму запісаў усе зямельныя ўчасткі і дамы на імя жонкі. Тыя ж апасенні адчувае і Генрых Торнес, які на прысвоеныя грошы адкрыў у Мюнхене самае буйнае па свайму капіталу „Бюро эканамічнай кансультацыі".

Пералічыць тут усіх бандытаў з СД, якія маюць дачыненне да падробкі і збыту фальшывых грошай, а цяпер дабіліся вялікага поспеху ў Заходняй Германіі, немагчыма. Але ў ФРГ існуе цяпер амаль 800 фірм, якія выклікаюць вострае падазрэнне, што іх першапачатковы капітал запазычан са сродкаў фашысцкай службы бяспекі.

(Працяг будзе)

ТРЫБУНА чытачоў

ЛЮДЗІ ДОБРАЙ РАБОТЫ

Пятра Дзмітрука с. Яна з Тафілаўцаў, Дубіцкай гміны, далёка ведаюць, як добрага майстра па рамонце тэлевізараў, радыёпрыёмнікаў, пралек і іншых электрычных прыладаў.

Дзмітрук паспяхова закончыў электрычны тэхнікум у Беластоку і сёння працуе ў гайнаўскім Зурце. Працы ў яго вельмі многа, але ён яе выконвае ўсю. Жыхары Дубіцкай гміны і цэлай Гайнаўшчыны задаволены такім майстрам.

* * *

Ёсць людзі, якія ад нараджэння маюць дар. Такім з'яўляецца Рыгор Краўчук з вёскі Грабавец. Ён самавук. Але жыхары навакольных вёсак добра ведаюць Грышу, як прыкладнага і саліднага электрыка. Многім ён праводзіў электрычнасць у іх будынкі. Работа ў яго дакладная. Рыгор Краўчук рамантуе таксама тэлевізары і людзі не наракаюць на яго. А наадварот, цешацца.

Хочацца прыпомніць, што гэты чалавек у час вайны страціў руку. Калецтва аднак не мяшае Краўчуку выконваць тонкую работу.

М. Панфілюк

АДЗІНОКІ КРЫЖ

Колькі б мы не пісалі пра адгрымеўшую вайну, усё ж яшчэ ёсць аб чым і пісаць, і гаварыць.

У Рагове на сярэднім узбярэжжы Балтыйскага мора, блізка пляжа расце сасновы лес. У тым лесе сляды вайны надта выразны. Там яма каля ямы ад снарадаў. Сярод гэтых ямак на бугарку магіла невядомага савецкага салдата. Яна здаецца быць адзінокім вартавым, які застаўся тут навечна. Да гэтага героя не прыдзе ні мама, ні папа, ніхто з блізкіх. Над ім толькі сосны шумяць і птушкі пяюць летам, а зімою ўсё засцілае снег.

Магілай нехта клапатліва апякуецца. Вылажана каменнем па баках, пасярэдзіне пасаджаны шышкі. Стаіць на ёй сукаваты бярозавы крыж, на якога правай крыжаўніцы гарыць чырвоная салдацкая зорка. Сёння там нехта палажыў свежыя кветкі.

Ніхто не ведае, якой нацыі быў салдат, але тыя, хто апякуецца яго магілай, ведаюць адно: быў гэта савецкі салдат.

В. Петручук

СПОРТ НЕ ПА-СПАРТОВАМУ

У 1976 годзе, калі зносілі некалькі старых дамоў на вуліцы Рэя ў Гайнаўцы, каб на іх месцы пабудаваць блёкі, тыя дамы раскупілі ўстановы. Адзін узялі дзяржаўныя лясы, тры дамы купілі працоўныя ГППД, а пяты дом, дзе жыло восем сем'яў, праўленне горада аддало цэнтру спорту і адпачынку з прызначэннем на адпачынковы дом для асродка ў Рыбаках над Нарваю.

Разабраныя дамы былі з добрага матэрыялу, сасновага дрэва, яны вельмі добра захаваліся. Таму я праверыў, што далей з імі будзе.

Лясная ўстанова перавезла свой дом на ўласны пляц і паставіла, як новы. Для працоўных ГППД праўленне горада прызнала будаўляныя пляцы і яны на тых пляцах з тых старых дамоў пабудавалі сабе новыя дамы — пасяліліся ў іх шэсць сем'яў.

А найлепшы дом, які ўзяў цэнтр спорту і рэкрэацыі, другі год ляжыць ужо ў Рыбаках развалены і гніе. Дырэктар цэнтра Э. Янчук не меў грошай на пабудову, але дом узяў. Цяпер трэба, каб ваяводскі цэнтр спорту як найхутчэй памог той дом паставіць. Ці можна ж дапусціць, каб дарэшты згніло моцнае і добрае дрэва на дом? А мо хуценька аддаць каму, хто яго адпаведна выкарыстае.

Вірскі

НЕ ЛЮБЛЮ ХЛУСНІ

У „Ніве" ад 6 жніўня 1978 г. № 32 (1171) на старонцы 7 была змешчана інфармацыя пад загалоўкам „Добры пачын" карэспандэнта (г). Там было напісана аб працы ВСГР у гміне Нарва. Праўда, што ВСГР добра развівае сваю дзейнасць на ўсёй тэрыторыі гміны, але няпраўда тое, што ў філіяле ў Трасцяніцы гадуецца 4.000 штук авечак. Там будуецца ферма на гадоўлю 4.000 штук авечак, але цяпер няма аніводнай авечкі.

М. Лук'янюк

ХТО ВІНАВАТЫ?

У канцы ліпеня я купіў у чаромхаўскім буфеце на станцыі дзве порцыі грудзінкі. Калі пачаў есці, аказалася, што яна сапсута (смярдзючая). Занёс я гэту грудзінку назад. Праўда, прадаўшчыца зразу звярнула грошы і пачала тлумачыць, што закускі нядаўна былі прынесены з рэстарана і ў такароткі час не маглі ў іх сапсавацца. Не стаў я шукаць вінаватых, але паведаміў аб тым чаромхаўскі філіял ГС. Вось што мне сказала гр. Людміла Кучынская:

— Ужо тры тыдні не працуюць халадзільнікі ў рэстаране, буфеце, рыбнай секцыі нашага ВДТ і „Паўшэхным". Намагаліся мы іх рамантаваць. Наш электрык сказаў, што яны не працуюць, бо няма на лініі адной фазы. Мы не верылі і папрасілі прыватна двух электрыкаў. І тыя пацвердзілі гэта ж самае. Прыязджала група спецыялістаў з Граева. Таксама ўстанавілі, што няма адной фазы. Мы папрасілі кляшчэлеўскіх электраманцёраў, каб яны нешта памаглі. Ды прадстаўнік, які прыехаў, заявіў, што ў яго ўсе фазы ёсць. Як рашыць галаваломку, не ведаем. Без халадзільных шафаў немагчыма працаваць. Асабліва ў рыбнай секцыі. Зараз прадаўшчыца не прымае большай колькасці марожанай рыбы, бо баіцца, каб не сапсавалася. А і ў буфеце і рэстаране немагчыма трымаць на выстаўцы закускі, самі разумееце, цеплыня....

І сапраўды, кляшчэлеўскі ГС папаў у клопат. Калі я спытаў гр. Кучынскай, што надумалі далей рабіць, тая мне сказала:

— Пані прэзас будзе прасіць яшчэ электраманцёраў з энергетычнага пункта ў Кляшчэлях, каб дакладна праверылі ўсё на лініі, бо гэта ў іх кампетэнцыі. Ці нешта зробяць, цяжка сказаць.

А праблемай зацікаўлены рабочы калектыў чыгуначнай Чаромхі і падарожныя. Таму спадзяюся, што вырашэннем яе павінна заняцца энергетычнае прадпрыемства ў Бельску. Спадзяемся адтуль хуткага адказу. **(ус)**

Падчас маёй размовы прысутнічаў чыгуначны рабочы С. П., які сказаў, што ў яго таксама ёсць нейкая загана з электрычным токам, бо сілавая помпа не працуе.

КОЖНЫ КОЛАС НА ВАГУ ЗОЛАТА

Гэты лозунг мае ўжо сваю гісторыю ў гміне Дубічы Царкоўныя. У гэтым годзе ажно 12 гурткоў СЗМП прыняло ўдзел у гэтай карыснай акцыі. Некаторыя члены гэтай маладзёжнай арганізацыі дапамагалі мясцовай удаве — Лідзіі Чыквін складаць снапы ў мыдлі, а пасля звозіць збожжа. Звезлі яны збожжа з 3 га. Найлепш папрацавалі Ян Сабалеўскі і Яўген Кірылюк.

Апрача таго некаторыя хлопцы і дзяўчаты абавязаліся памагчы пры звозцы і складанні ў стог саломы мясцоваму пункту механізацыйных паслуг.

Члены 20-асабовай арганізацыі СЗМП у Старым Корніне дапамагалі пры звозцы і складанні саломы мясцоваму сельгасгуртку. Ініцыятыва гэтай працы выйшла ад Барбары Тамашук і Леаніdаса Шэшка.

М. Панфілюк

Кожны раз з задавальненнем чытаю ў „Ніве" „Палоску Дзядзькі Кваса". Дабраўся ж, нарэшце, ён і да яшбуршчыны (вельмі ўдачнае слова). У яго (Дзядзькі Кваса) інтэрпрэтацыі я хоць крыху пачаў разумець набор слоў у падобных вершах. Добрая, правільная крытыка твораў, у якіх няма ні душы, ні складу, ні ладу. Паэзія, як і кожны літаратурны жанр, перш за ўсё павінна быць зразумелай, вобразнай, мілагучнай ну, і, захапляць, хваляваць чытача. Мне здаецца, што той, хто піша ў стылі яшбуршчыны, не ведае, дзе ставіць знакі прыпынку.

Павінен таксама зазначыць, што „Ніва", на жаль, яшчэ не пазбавілася ад такой пісаніны.

Выбачайце за гэтыя рэзкія заўвагі. Творчаму калектыву работнікаў тыднёвіка „Ніва", а таксама старэйшым і маладзейшым белавежцам жадаю ўсяго найлепшага, поспехаў у творчай працы.

З павагай
Анатоль Іверс,
Слонім

РАПАК І ПЧОЛЫ

На Жулавах малоцяць рапак. У адной толькі гміне Штутова было засеяна ім каля 500 гектараў. Напрацаваліся пчолкі, але рапак добра сыпле. Пчолкі не пацярпелі ад апрыскаў.

Горш было ў 1975 годзе. Аўтару гэтай заметкі камбінат Штутова знішчыў 80 працэнтаў пчол. Справа была ў Ваяводскім судзе ў Гданьску. Чатыры разы на працягу года суд разглядаў справу. Пэгээр бараніўся, але суд засудзіў заплаціць за страты 126 тысяч зл. Цяпер пэгээр стараецца, каб не зрабіць шкоды пчалярам.

М.Б.

(Працяг са стар. 5)

Да намечанай мэты я дабіўся. Ды на шосты год пісання. Верш удаўся. Але я не перастаў, на слове сваім не астаўся. Як жа перастанеш пісаць, калі далёкія ці блізкія сябры паказваюць мне пры нагодзе выразкі з „Нівы" з маімі вершамі, а іншыя строчаць на памяць. Ды і ўцягнуўся ўжо я ў гэтае вершаскладанне як вол у ярмо.

За гэты ўвесь час я ні разу не быў у рэдакцыі, нікагуткага з іхняга калектыву не знаў, хоць і хацелася мне (і як!) убачыць рэдактара маіх твораў, які, бы яснавід, па першым маім творы сцяміў, што ў маёй башцэ заложана, чаго я і сам не ведаў. Але мне пашчаслівілася, бо аднаго дня маю сялянскую хату наведаў сам рэдактар майго вершаванага слова. Пасля кароткага зазнаямлення і ўзаемаабмену поглядаў, я зразумеў, што з „Нівай" я звязаны неразарвальна назаўсёды. Ад часу таго візіта лічу сваім святым абавязкам, па меры магчымасці, як найбольш, дасылаць у „Ніву" свае творы. І тварыць свае вершы-сатыру як найбольш даступнай. І толькі.

Званне „героя" мяне не ашаламіла. Скажу шчыра: як і „герой" я, то выключна 7 старонкі, а не ўсёцэлай „Нівы". Вось і ўсё.

Дзядзька Квас

Культурныя вечарыны

У ДУБІЧАХ ЦАРКОЎНЫХ

На канікулах дубіцкая моладзь (вучні сярэдніх школ — члены СЗМП) часта арганізавалі культурныя забавы ў зале ГОКу, гэтак званыя дыскатэкі. Гэта былі абсалютна безалкагольныя вечарыны. Галоўным ініцыятарам гэтакіх вечарын з'яўляецца старшыня дубіцкага гуртка СЗМП Віктар Герасімюк сын Уладзіміра.

М. Панфілюк

У КРЫВЯЦІЧАХ

У вольны час моладзь сяла Крывяцічы, а ёсць яе многа, з'ехаўшыся на канікулы арганізавала танцавальныя вечарыны. Добра ігралі мясцовыя музыканты Ваня Жуpy...

Міліцыйная хроніка выпадкаў прынесла ў апошнім часе невясёлыя весткі. Найбольш аб пажарах. Гарыць у гарадах і вёсках. Згарае многа дабра. Вось два прыклады.

Паўгадзіны пасля поўначы 27 жніўня ўзнік пажар у будынках Сяргея Д. у вёсцы Рудуты. Згарэла стадола разам з плёнам і сельскагаспадарчымі машынамі. Агонь перакінуўся на будынкі Дзямяна Э. і Аляксандра Р. І ў іх згарэлі стадолы разам з плёнам. Агульная сума страт — паўмільёна злотых.

Таксама 27 жніўня пад вечар ад перуна ўзнік пажар у вёсцы Грыневічы Малыя. Згарэла стадола разам з плёнам у Баляслава Г. — 100 тысяч злотых страты. Лёгка сказаць, цяжка перажыць.

МАЛЫ ПАРТРЭТ АДНОЙ ЖАНЧЫНЫ

У 1945 годзе, змагаючыся ў радах грамадзянскай міліцыі за ўмацаванне народнай улады, складае сваё маладое жыццё Альяш Астапчук. Застаецца маладая ўдава Анна з малым сынам Мікалаем. Вылітыя слёзы нічога не памагаюць, жыццё ідзе наперад і трэба жыць. Усю сваю любоў і энергію ўдава прысвячае выхаванню сына, расказвае яму, за што загінуў яго бацька, пільнуе Колінай вучобы. Цяпер радуецца яе сэрца, бо яе адзіны сын служыць у Войску Польскім у чыне падпалкоўніка.

Зноў, застаўшыся сама, не заламала рук, а актыўна ўключылася ў грамадска-палітычную працу. Уступіла ў рады партыі, пачала дзейнічаць у розных масавых грамадскіх арганізацыях.

Добра яе ведаюць жыхары Гайнаўкі з працы ў камітэце ВСС, Лізе жанчын, гуртку ўдоў па міліцыянтах і ў пасялковым камітэце № 4. Не было задання, каб Анна Астапчук адмовілася выканаць яго, каб не памагла патрабуючым, каб апусціла хоць адзін сход.

Але гады ішлі, старасць набліжалася і самой стала сумна. Па просьбе сына пераязджае да яго ў Бельск, дзе сумольна з сыновай і ўнукамі дажывае свае дні.

Прызнаючы заслугі ў грамадскай працы, дзяржава ўзнагародзіла Анну Астапчук Крыжам кавалерскім Ордэна адраджэння Польшчы. Мы, усе яе знаёмыя, цешымся з гэтага і ад усіх суседзяў, знаёмых і членаў пасялковага камітэта жадаем Анне Астапчук усяго найлепшага ў далейшым жыцці.

Э. Вайсковіч

ПАГАСЛІ ЛЯМПАЧКІ І СТАЛА ЦЁМНА

Ужо даўжэйшы час у Тафілаўцах няма вулічнага святла. Відаць лямпачкі павыгаралі на слупах. Варта б замяніць старыя новымі. І арлянскі раён павінен гэта зрабіць.

П. Д.

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Да заметкі „ТЫДЗЕНЬ ПРАЦЫ ВЯСКОВАЙ ПРАДАЎШЧЫЦЫ", „Ніва" 31/1170 ад 30 ліпеня 1978 года.

Адказвае: GMINNA SPÓŁDZIELNIA „SAMOPOMOC CHŁOPSKA" W NARWI.

Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska" w Narwi w odpowiedzi na notatkę prasową pt. „Tydzień pracy wiejskiej sprzedawczyni" z 31/1170 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 30 lipca 1978 roku informuje, że o godzinach otwarcia sklepów powiadomiono wszystkich dostawców, przesyłając im wykazy godzin pracy sklepów i oni mają obowiązek dostosowania dostaw towarów do czasu pracy sklepów. Zdarzają się jednak fakty, np. tak jak w sklepie w Białkach, że towar dostarczany jest po godzinach pracy sklepów. Gminna Spółdzielnia po ukazaniu się notatki jeszcze raz wystąpiła do wszystkich dostawców z pismem przypominając o obowiązku dostarczania towarów we wskazanych godzinach.

Wiceprezes d/s HPUiG
J. Wasyluk

Да публікацыі „ЦІ Ж ГЭТА СПРАВЯДЛІВА?, „Ніва" № 31/1170 ад 30 ліпеня 1978 года.

Адказвае: SPÓŁDZIELNIA KÓŁEK ROLNICZYCH W KLESZCZELACH.

W nawiązaniu do notatki prasowej pt. „Czy to sprawiedliwie?" z 31/1170 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 30 VII 1978 roku informujemy:

1. W większości wsi powołano organizatorów usług mechanizacyjnych i oni ustalają kolejność usług dla poszczególnych rolników w danej wsi.
2. Nie zawsze gospodarstwa specjalistyczne posiadają własny sprzęt traktorowo-maszynowy i dlatego SKR jest obowiązany świadczyć im usługi i to w pierwszej kolejności.
3. Autor notatki prasowej nie ma racji, że pomijamy w usługach gospodarstwa małe. Na terenie działania SKR Kleszczele występuje przewaga właśnie małych gospodarstw.

Zastępca Dyrektora SKR
d/s Technicznych
Jan Wachol

Да публікацыі „МО КОШТЫ СТРАШАЦЬ?", „Ніва" № 34/1173 ад 20 жніўня 1978 года.

Адказвае: URZĄD GMINY W ORLI.

W odpowiedzi na notatkę prasową z 34/1173 numeru tygodnika „Niwa" z dnia 20 sierpnia 1978 roku — Urząd Gminy w Orli informuje, że w latach ubiegłych na części ulicy we wsi Reduty założono krawężniki oraz poszerzono jezdnię o jeden metr. W 1977 roku ułożono także chodniki. Prace były prowadzone w czynie społecznym mieszkańców wsi i przy pomocy Urzędu Gminy przede wszystkim w zakupie krawężników i płytek chodnikowych. W bieżącym roku prowadzone są dalsze roboty przy przebudowie wiejskiej ulicy w kierunku południowym.

Nadmieniamy, że zgodnie z art. 34 Ustawy o drogach publicznych z dnia 29 marca 1962 roku Urząd Gminy w Orli zwróci uwagę na należyte utrzymanie czystości ulicy przez właścicieli przyległych do niej nieruchomości.

Z up. Naczelnika Gminy
Włodzimierz Jakimowicz
Inspektor d/s Handlu, Usług
i Gospodarki Komunalnej

ПАМЯЦЬ

Мы сустрэлі ў горадзе пана Шчаўніцу. Выглядаў ён нейк дзіўна.

— У цябе дзіўны выгляд, — сказалі мы. — Што з табою?

— Не ведаю, — сказаў Шчаўніца, — ад раніцы хаджу, як п'яны.

— Вельмі няўстойлівая пагода, — сказала пані Салавейчык. — Многія не выносяць перамены атмасфернага ціску.

— Галава баліць? — спытаў магістр Конкальчынянскі.

— Не, — сказаў Шчаўніца, — не баліць. Я люблю, калі пагода мяняецца.

— Не хвалюйся, — сказаў Бяспальчык. — Можа, гэта ў цябе проста ад нейкай хваробы.

— Зусім магчыма, — падтакнула пані Салавейчык. — Нічога няма лягчэй як заразіцца якой-небудзь хваробай.

— Тэмпература ў цябе ёсць? — спытаў пан Куця.

— Не ведаю, — сказаў Шчаўніца нязпэўнена.

Пані Салавейчык прыклала руку да яго ілба.

— Падобна на тое, — паведаміла яна, — што хвароба праходзіць без тэмпературы.

Шчаўніца ўздыхнуў з палёгкай. Стан яго здароўя хваляваў яго ўжо менш.

— Так, — дадала пані Салавейчык, — але калі няма тэмпературы, гэта значыць, што арганізм не супрацьдзейнічае. А тады хвароба можа зацягнуцца даўжэй.

Шчаўніца зноў засумаваў.

— Але, з другога боку, — пацешыла пані Салавейчык, — гэта можа быць і ад нерваў, напрыклад.

— Не, — уздыхнуў Шчаўніца, — нервы ў мяне ў парадку. Проста я адчуваю сябе, як п'яны.

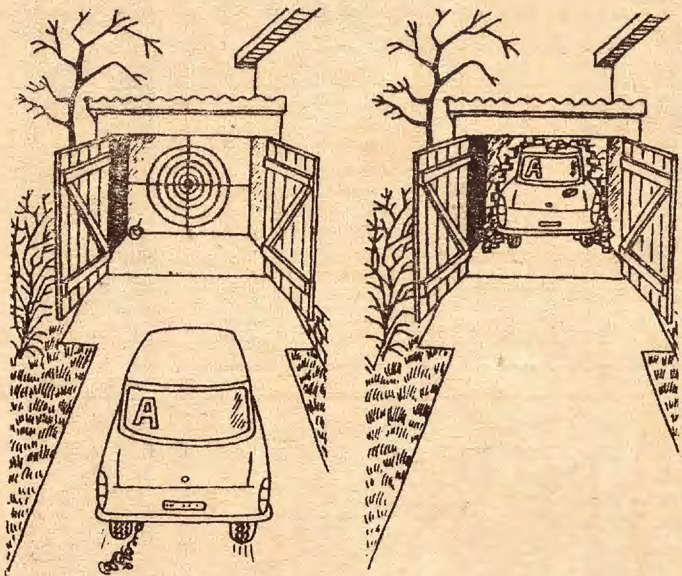
Мы сталі моўчкі абдумваць становішча.

— Паслухай, — нечакана сказаў Бяспальчык, — а ты, выпадкова, не таго... не выпіў?

— Хвілінку, — прамармытаў Шчаўніца, — хвілінку... дайце сабрацца з думкамі... Значыць так... мы з адным знаёмым панам... перад снеданнем... ну вядома ж... мы з ім выпілі два паўлітры.

Вочы ў Шчаўніцы павесялелі. Так, падумалі мы, памяць трэба ўвесь час трэніраваць і ўмацоўваць.

Анатоль Патамкоўскі

— Каб я паверыў, што няма дурных? Няма дурняў!

НІЎКА

А каханне ўсё-ткі найлепшае лякарства.

АДНАДУМЦЫ

Загадчык фермы да нагнога вартаўніка:

— Спадзяюся, што больш не нападзешся з зялёнай масай для сваёй каровы.

— Я таксама такой думкі.

НА ШЫРОКІМ СВЕЦЕ

Малы сустрэў кавалера сваёй старэйшай сястры.

— Я бачыў, як ты абнімаў і цалаваў Луізу.

— Ці-х, не крычы, во табе долар.

— Дзякую, трымай пяцьдзесят цэнтаў рэшты.

— Рэшты?

— Я з усіх бяру аднолькава — па пяцьдзесят цэнтаў.

✲

Жонка доўга сядзіць за сталом і ўвесь час нешта лічыць на паперцы.

— Жанет, што ты так увесь час лічыш? — пытае муж.

— І не пытай. Я сёння заплаціла за зямлю для кветак шэсць франкаў, і цяпер мне хочацца даведацца, колькі б каштаваў увесь зямны шар, калі б я яго хацела купіць для кветак.

✲

Абвінавачаны. Бог сведка, што я не вінаваты.

Суддзя. Вы позна аб гэтым сказалі. Усе сведкі ўжо выкліканы.

МІНІВЕРШЫ

ВУЗКАЕ МЕСЦА

Ціт не справіўся з вінтрэстам:
Было горла вузкім местам...

САМАЯ КАРОТКАЯ БАЙКА

Каля смятаны Кот нёс варту...

А што далей, пісаць не варта...

Хведар Целішчаў

ФОРМУЛА ВЕТЛІВАСЦІ

Аб ім гавораць брат і сват:
„Працуе ён, як аўтамат".
А вось вядома нам усім,
Што не працуе ён зусім.

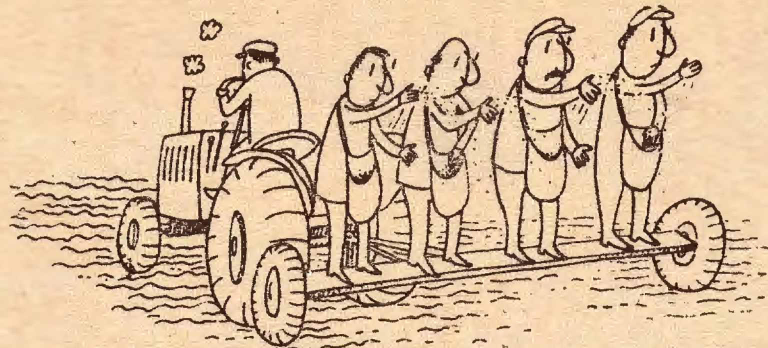
КОТ-МАСТАК

Кот мастак
Здзіўляе свет,
Ён піша з тыгра
Аўтапартрэт.

Канстанцін Кондра

Кожнаму сваё.

— — —

У ДРУГОЙ ПАЛАВІНЕ

— Я б хацеў паўсупу з фрыкадэлькамі.

— Калі ласка, — адказвае афіцыянтка.

— А дзе ж фрыкадэлькі?

— У другой палавіне супу.

СТУДЭНЦКАЯ РАЗМОВА

— Ну што, прывіталі цябе са святам родзічы?

— Ні граша.

БЯЗГЛУЗДЗІЦА

— Бязглуздзіца нейкая атрымліваецца, — сказаў сямідзесяцігадовы задрыпанец, ажаніўшыся з дваццацігадовай дзяўчынай. — Выходзіць, калі маёй жонцы стукне семдзесят, мне будзе ўжо сто дваццаць!

ДАСЦЬ РАДЫ

Бабка Ёўка купляе білет на вакзале.

— Да якой вам станцыі? — пытае касір.

— Дакладна не помню, але, калі цягнік будзе ісці не вельмі хутка, я пазнаю месца, дзе мне вылазіць.

У РЭСТАРАНЕ

— Афіцыянт, прынясіце, калі ласка, селядца.

— Селядца няма. Сёння рыбны дзень.

З „Весніка Задрыпоніі"

СПОРТ

Дзеля ліквідацыі перавагі тэлебачання і прыцягнення гледачоў на футбольныя матчы адміністрацыя задрыпанскага стадыёна прыняла пастанову, згодна з якою ўсе забітыя галы і вострыя моманты будуць паўтарацца ігракамі па два разы.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе дзяўчат са Спічак змяшчаем песню

Chodź, pomaluj mój świat

Słowa: Marek Dutkiewicz
Muzyka: Janusz Kruk

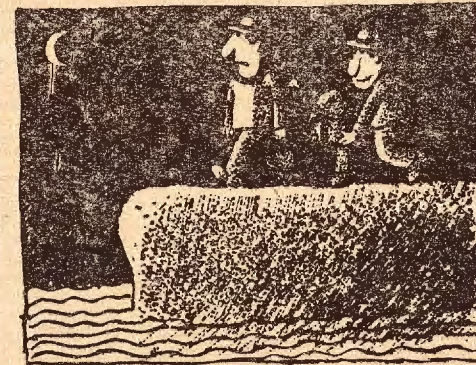
Piszesz mi w liście, że kiedy pada
kiedy nasturcje na deszczu mokną,
siadasz przy stole, wyjmujesz farby
i kolorowe otwierasz okno.

Trawa i drzewa są takie szare,
barwę popiołu przybrały nieba,
w ciszy tak smutno szepce zegarek
o czasie, co mi go nie potrzeba.

Więc chodź, pomaluj mój świat
na żółto i na niebiesko,
niech na niebie stanie tęcza,
malowana twoją kredką.
Więc chodź, pomaluj mi życie,
niech świat mój się zarumieni,
niech mi zalśni w pełnym słońcu
kolorami całej ziemi.

Za siódmą górą, za siódmą rzeką
twoje sny zamieniasz na pejzaże,
niebem się wlecze wyblakłe słońce,
oświetla ludzkie, wyblakłe twarze.

Więc chodź, pomaluj mój świat...

Сябар пазнаецца ў бядзе.

ПРАЗ СОН

Маланка: Ты зноў ноччу праз сон гаварыў.

Кастусь: То мне ўжо і ноччу не можна ні слова сказаць?

Курёзы

НАЙКАРАЦЕЙШАЯ ПРАМОВА

Н'ютан за навуковыя заслугі быў ушанараваны званнем лорда; дваццаць шэсць гадоў нудзіўся ён на пасяджэннях палаты лордаў. Толькі адзін раз вялікі фізік папрасіў слова, чым вельмі здзівіў усіх прысутных.

— Панове, — урачыста звярнуўся ён да сходу, — калі вы не супраць, я папрасіў бы зачыніць акно. Дужа дзьме, а я баюся прастудзіцца.

І з годнасцю сеў на сваё месца.

ПРАЦА І ВЕЧНАСЦЬ

У кругу паэтаў Сафокл сказаў, што ён над трыма радкамі працуе чатыры дні.

— Чатыры дні? — здзівіўся паэт, вядомы сваімі пасрэднымі вершамі. — Я за чатыры дні напісаў бы тысячу радкоў.

— Не сумняваюся, — адказаў Сафокл, — але яны пражывуць не больш, як чатыры дні.

ВАЖКІЯ ПЕРАШКОДЫ

Нейк жонка французскага байкапісца Жана Лафантэна застала свайго мужа ў слязах. Ён рыдаў, седзячы ля пісьмовага стала. Калі яна спытала яго, у чым справа, Лафантэн замест адказу працытаваў ёй раздзел са сваёй аповесці, у якой герой ніяк не мог пераадолець перашкод і ажаніцца са сваёй каханай.

Жонка Лафантэна таксама расплакалася і пачала прасіць мужа:

— Дык злучы яго з каханай.

— Не магу! — адказаў Лафантэн. — Яшчэ толькі першы том пішу.

Усміхайся часцей, і жанчыны забудуцца, што ты чужы мужчына.